

HLAS NÁRODA

„Vy reprezentujete
ve svobodném světě vlast.
Vlast potřebuje lásku a pomoc.
Bud'te svorní!
Jen svorným Bůh požehnáva.”
JOSEF KARDINÁL BERAN,
arcibiskup pražský.

(VOICE OF THE NATION)

Tel.: (312) 762-2044

Udržení českého vědomí, řeči
a novin v Americe žádá osobní
oběti a nadšené spolupráce
každého z nás.

Cena: 75 centů

Return Postage guaranteed, Chicago, Ill. 60623

Roč. (Vol.) XIII. — Číslo (No.) 39.

Saturday October 8, 1988 (Sobota 15.10.1988)

OPRAVDOVÍ VĚŘÍCÍ V ČESKOSLOVENSKU UŽ ODMÍTÁJÍ ŽÍT ZE STRACHU VE LŽI A ODVÁŽNĚ SE DOŽADUJÍ SVÝCH PRÁV, ZARUČENÝCH NA PAPIŘE STÁTNÍ ÚSTAVOU

Přečtěte si o tom dopis dr.
Mečislava Razíka, předsedovi
vlády ČSSR dr. L. Štrougalovi.

Vážený pane ministerský předsedo.

Měl jsem možnost se seznámit s textem a obsahem

dopisu pana kardinála Tomáška z 23.4. t.r., adresovaném Vám a vládě ČSSR. Když jsem si přečetl informaci ČTK o setkání místopředsedy vlády Matěje Lúčana dne 20. května s představiteli římsko - katolické církve a viděl o tom televizní

záznam, nejsem schopen při porovnávání textu pochopit několik rozporů. Doufám, že mne k tomu pomůžete. Jestliže šlo o setkání s představiteli římsko - katolické církve, proč mezi účastníky nebyl přítomen také primas kardinál Tomášek a proč v jeho nepřítomnosti Matěj Lúčan kardinála napadá, že „přebírá, autorizuje názory těch, jimž ve skutečnosti jde o zneužití věřících a církvi k politickým účelům“ a „vyústí uje do nátlaku“. Což už neplatí (Dokončení na str. 15)

Čs. komunisté se prý konečně rozhoupali následovat

soudruha Gorbačova
v jeho „glasnosti a perestrojce“
- Nikdo však dosud neví, kterým
směrem. Štrougal a Colotka
rezignovali zcela nečekaně
ze svých funkcí.

Praha. - Lubomír Štrougal, který byl ministerským předsedou Československa posledních 18 let, a který byl na Západě považován za přívržence radikálních ekonomických reforem, rezignoval 10. října 88 ze své funkce ministerského předsedy federální vlády Československa a zároveň ze svého členství ve 12-členném Politbyru komunistické strany Československa. Petr Colotka, ministerský předseda Slovenské socialistické republiky a člen Politbyra, rovněž rezignoval z obou svých funkcí. Miloš Jakeš od loňské zimy předseda komunistické strany Československa, oznámil tyto rezignace na plenárním zasedání Ústředního výboru komunistické strany. Těmito rezignacemi čs. komunisté údajně zahájili - podle vzoru bratrských zemí Sovětského svazu, Polska, Maďarska a Jugoslávie - energické provádění glasnosti a perestrojky v rámci Gorbačovových návrhů na „okartáčování“ veškerého dusivého prachu s diktátorské uniformy komunismu.

Západní diplomaté a politici pozorovatelé pronášejí různé názory o těchto náhlých rezignacích dvou důležitých funkcionářů čs. komunistické vlády. Říkají, že mezi Jakešem a Štrougalem existoval hluboký rozdíl v názorech o provádění reformy glasnosti a perestrojky v československé realitě už od počátku. Zatímco Štrougal byl prý „netrpělivý“ a požadoval okamžité provedení politických a ekonomických reforem, Jakeš je pro cestu pozvolných změn a pomalejšího tempa, patrně proto, aby se události nevymkly z rukou vedení komunistické strany, jako se to stalo za doby „Pražského jara“ v roce 1968. Jakeš prý má svůj vlastní reformní program a chce mít „své vlastní lidi“ pro jeho provádění. Má prostě velikánský strach!

Dnes 63-letý Štrougal, byl jmenován ministerským předsedou v roce 1970 Gustávem Husákem, tehdejším generálním tajemníkem KSČ. Po srpnu 1968 dostal z Moskvy za úkol odstranit politické, ekonomické a sociální změny, zavedené za Pražského jara. Po nahrazení Husáka Jakešem v prosinci 1987 Štrougal prý příliš hlasitě požadoval změny podle linky, určené sovětským vládcem Michajlem Gorbačovem. Protože předtím v době Pražského jara Štrougal byl stoupencem pouze opatrných a umírněných změn a stále váhal, má-li se k Dubčekovi přidat či ne, někteří říkají, že Štrougal je ve skuteč-

nosti oportunistou a sleduje zásadu „kam vítr, tam plášt“. To je sice v komunismu nutné, protože je nutno věrně plnit rozhodnutí Moskvy, která se mohou náhle změnit. Avšak, ani ti nejvěrnější a nejhorlivější komunisté tím nejsou stoprocentně chráněni před upadnutím v nemilost. v případě, že strana toho potřebuje pro svou propagandu, pro ovlivnění domácí veřejnosti či zahraničí. Někdo musí být prostě vždycky „obětí kozlem,“ aby strana komunistů zůstala čistá.

Západní pozorovatelé také říkají, že neshody mezi Štrougalem a Jakešem se neomezovaly pouze na ekonomické záležitosti, nýbrž že kryly také politické pole. Tak prý letos v červnu Štrougal hlasitě kritizoval rozhodnutí předsednictví Komunistické strany, užít policejní síly k potlačení konference o lidských právech, která se konala v Praze, a vypovědět ze země cizí účastníky téže konference.

Jakeš ve své promluvě, pronesené 10. října před ÚV, také oznámil, že dojde ještě k jiným změnám v Politbyru, v sekretariátu komunistické strany, v ústředním výboru, ve federální vládě, jakož i ve vládách České a Slovenské socialistické republiky. Čekejme tedy trpělivě na další události, když střílením se v totalitních režimech nic nevyřeší! Ty se musí asi pravděpodobně jen „ušourat a vyschnout.“

I sama mohutnost stavby svatovítké katedrály nám připomíná:
Nebojte se!... všeho do času - Pán Bůh na věky!

**UPŘÍMNĚ ZDRAVÍME
XXIII. KONVENCII
NÁRODNÍHO SVAZU ČESKÝCH KATOLÍKŮ
V KALIFORNSKÉM SAN FERNANDO
VE DNECH 13.-15. ŘÍJNA 1988
A VYPROŠUJEME VŠEM DELEGÁTŮM
PROZÍRAVOU ODHODLANOST
VE VŠECH JEDNÁNÍCH
PRO UCHOVÁNÍ
NAŠICH NÁRODNÍCH TRADIC V USA
S ŽIVÝM VĚDOMÍM SOLIDARITY
S DISKRIMINOVANÝMI KŘESŤANY
VE STARÉ VLASTI,
KTERÍ OD VELEHRADSKÉ POUTI V R. 1985
SI ZNOVU UVĚDOMILI
SÍLU SVÉ VÍRY
A ODVÁŽNĚ SE DOMÁHAJÍ SVÝCH PRÁV.**

Sloupek informací

o nepředvídaných změnách
domácí politiky v některých
dnešních zemích světa.

Kdo by se byl nadál, že libyjský diktátor Gadhafi se může alespoň v něčem umoudřit.

Tripoli. — Jak se časy a lidé v nich mění! - Po 20 letech socialistické revoluce, smíšené s islámskými zásadami, která přivedla Libyi do údobí utahování pásků, nedostatku spotřebního zboží a různých jiných ekonomických těžkostí, po prohrané válce s jižním sousedem Libye - Čadem, (navíc pak po uvalení západních ekonomických sankcí a po drtivém americkém náletu v r. 1986, po době mezinárodní izolace Libye kvůli podporování světového terorismu) - dnes 46letý plukovník Moammar Gadhafi, vládce Libye, jakoby najednou chtěl změnit směr své dosavadní zahraniční politiky. Prohlašuje potřebu důkladné „změny“ a namísto války a obětí požaduje mír, svobodu a blahobyt a dokonce i politickou a ekonomickou liberalisaci. Naléhá na 4 miliony Libyjců, aby v této nové době svobody užili svých iniciativ k osobnímu zbohatnutí a ke zbudování „sociálního modelu pro celý svět.“ Často mluví o potřebě ekonomické reformy a vybízi

všechny, aby se stali „měšťáky“. - Političtí vězni už byli propuštěni na svobodu. Gadhafi také odsoudil vraždy a zneužívání moci libyjských revolučních výborů, které byly dosud považovány za strážce libyjské revoluce, a dal farmářům a obchodníkům dovolení k svobodnému podnikání. Doba základní vojenské služby byla snížena ze dvou na jeden rok. Dne 1. srpna - (ve výroční den Gadhafiho revoluce v r. 1969) - se letos poprvé nekonala žádná veřejná vojenská paráda. Spisovatelům a umělcům Gadhafi řekl, že nyní mohou tvořit zcela svobodně, tak jak si to přejí. S Tuniskem otevřel hranice, a od egyptské hranice jednostranně odvolal oddíly libyjské armády. Dne 11. září uzavřel s Čadem příměří; dne 3. října obě země obnovily své diplomatické styky, zavázaly se ke spolupráci a vztahům dobrého sousedství, a slíbily si, že urovnají své územní spory „zodpovědným a rozumným způsobem“. Lidé na městských ulicích nyní stále mluví o všech těchto nových změnách, vyjadřují se volně, chovají optimismus do budoucna v obchodech je opět vidět poměrně dostatek

zboží. - Političtí pozorovatelé a cizí diplomaté v Libyi však upozorňují na některé základní skutečnosti, které dosud zůstaly beze změny. Gadhafi například prohlásil, že Libye stále zůstává terčem amerického imperialismu a musí tedy zůstat na stráži. Stále stejně jako dříve hlásá potřebu světové revoluce „Jamahiriya“, kterou mají ve všech zemích provést lidové masy; tyto mají uchopit vládní moc, zmocnit se zbraní a ekonomických zdrojů. - Libye také dále podporuje guerilová hnutí po celém světě. V Severním Irsku podporuje již dlouhá léta IRA a vztahy Libye s Anglií, která dovolila americkým letadlům bombardovat Libyi ze svých základů, zůstávají napjaté. Se Spojenými státy Gadhafi prý očekává lepší vztahy, jakmile bude zvolen příští nový prezident. Gadhafi si také podržel své „revoluční vidění arabské jednoty“; jako první krok k uskutečnění tohoto cíle vidí zbudování jakési volné „ekonomické federace“ mezi Libyí, Tuiskem, Alžírskem, Marokem a Mauretánií. Pozorovatelé také říkají, že volnost v podnikání, svoboda obchodu a svoboda zakládat výdělečné společnosti zatím samy o sobě mnoho neznamenají: obchod se zahraničím zůstává znárodněný, byrokracie, zákony a administrativní procedury se dosud nezměnily a lidem dosud ještě stejně chybějí peníze pro svobodné podnikání. Prozatím se jen zvýšil černý trh ve všech oborech hospodářského a průmyslového podnikání.

□
Jak se vyvine nyní situace v Čile po lidovém zamítnutí referendem dalšího Pinochetova prezidentského termínu?

Santiago, Čile. — Dne 5. října se v Čile konalo celonárodní referendum, při kterém voliči byli žádáni, aby se vyslovili „ano“ nebo „ne“, zda souhlasí s tím, aby gen. Pinochet zastával úřad čilského prezidenta dalších sedm let. Byly to první volby od r. 1973, kdy po svržení režimu zvoleného socialistického prezidenta Salvadora Allendeho - začala v Čile tvrdá vojenská diktatura, které od té doby až dosud stále předsedá Pinochet. Ačkoliv bylo na 300.000 vojáků a policistů po celé zemi ve stavu pohotovosti, toto referendum prošlo bez násilností a v úplném pořádku. Z celkového počtu 7.4 milionu voličů se jich dostavilo k urnám více než 7.2 milionu. Úřední výsledky voleb budou oznámeny teprve za několik dnů; podle neúředních výsledků, ohlášených 6. října, však 55

% voličů volilo „ne“ a pouze 43 % řeklo Pinochetovi „ano“. Pro Pinocheta - kromě jeho politických stoupenců - volil také celý podnikatelský svět, který má špatné vzpomínky na Allendeho a nedůvěruje levicovým opozičním směrům. V týž den gen. Pinochet prohlásil, že „uznává a přijímá rozhodnutí většiny čilského obyvatelstva“; prý bude toto rozhodnutí respektovat. Naznačil však, že stále zůstává v platnosti jeho vojenská ústava z r. 1980, podle které armáda zastává rozhodující roli ve vládě země. V důsledku výsledků voleb 15-členná vláda Čile podala Pinochetovi svou demisi, avšak Pinochet ji nepřijal a řekl: „Budeme dále pokračovat ve své práci pro dobro národa.“ Političtí analytici k tomu také poznamenávají, že podle vojenské ústavy Pinochet zůstává prezidentem až do března r. 1989, tedy dalších 18 měsíců, a až do r. 1997 zůstává vrchním velitelem branné moci; senátorem je na doživotí. Tím mu ústava zaručuje rozhodující moc v čilské vládě ještě na dlouhou dobu. Bez dovolení armády čilskou ústavu nemůže změnit ani národní shromáždění, ani budoucí prezident. Vyslovuje se domněnka, že při volbách příštím rokem Pinochet bude asi kandidátem armády na prezidentství země. Protože pak opozice je roztržena na 16 různých stran, Pinochet může zvítězit i v případě, že tyto volby budou opravdu demokratické. Političtí znalci říkají, že kdyby nyní namísto referenda bývaly v Čile konány demokratické prezidentské volby, je téměř jisté, že Pinochet by býval zvítězil kvůli roztržitosti opozice. - Mezitím opozice oslavuje na ulicích vítězství v referendu; policie ji ale rozhání vodními kanony a slzotvorným plynem, někdy i střelbou. Už několik desítek demonstrantů bylo zastřeleno.

□
Jihoafriický premiér Botha hledá zlepšení vztahů se sousedy JAR.

Johannesburg. — Jihoafriický prezident P. W. Botha se ze všech sil snaží diplomaticky přiblížit k vládám černošských afrických zemí; političtí pozorovatelé se domnívají, že tím chce zneutralizovat účinky politického nátlaku a ekonomických sankcí západních zemí proti Jižní Africe. President JAR Botha se rozjel po Africe a navštívil prezidenta Mozambiku Joaquim Chissano, prezidenta Malawi Hastinse Bandu, a o minulém víkendu prezidenta Zairu Mobutu Sese Seko. Mozambik obdrží od Jižní Af-

riky ekonomickou výpomoc. President Malawi Banda si z ekonomických důvodů vždycky uchovával s Jižní Afrikou dobré vztahy. Mobutu dal své svolení k otevření obchodních vztahů Zairu s Pretorií. Zair, stejně jako Jižní Afrika, pomáhá také protimarxistickým guerilům UNITA v Angole, kteří bojují proti vládě v Luandě. Mobutu také řekl, že prý Botha mu slíbil, že brzy bude propuštěn na svobodu černošský nacionalistický vůdce dnes nemocný Nelson Mandela. - President Botha po svém příjezdu ze Zairu řekl, že navštíví jiné africké země; nejdříve by chtěl navštívit prezidenta Zambie Kennetha Kaundu a prezidenta Zimbabwe Roberta Mugabeho. President Kaunda už oznámil, že by dal své svolení k návštěvě jihoafriického prezidenta, kdyby o to požádal. Mugabe však řekl, že Botha se nejdříve musí urovnat s vůdci černošské opozice v Jižní Africe než bude moci pomýšlet na návštěvu prezidentů černošských afrických zemí - i když se v nich obyčejným africkým občanům daří daleko hůř než barevným občanům JAR.

□
Také dnešní kanadský předseda vlády B. Mulroney se snaží napravit staré křivdy vůči domorodým Indiánům.

Ottawa. — V Kanadě patří k jejich 25 milionům obyvatel také asi 500 tisíc domorodých Indiánů, kteří jsou dnes vesměs nejchudší sociální třídou kanadského obyvatelstva. Podle vládních statistik je mezi Indiány dva a půlkrát větší nezaměstnanost než u ostatních Kanad'ánů, Indiáni také průměrně vydělávají jen dvě třetiny hrubého národního důchodu na osobu, dokončí pouze asi polovinu povinné školní docházky, mají podlomené zdraví a daleko menší naději na delší život než průměrní Kanad'ané. Také jim umírá větší procento narozených nemluvňat a poměrně více Indiánů než ostatních Kanad'ánů spáchá sebevraždu. Kanadské federální vlády v poslední době cítily, že spravedlnost by požadovala, aby se pro indiánské obyvatelstvo něco konkrétního udělalo. Indiánští pohlavíři požadovali pozemky a finanční výpomoc; byly jim sice činěny sliby, avšak prakticky se nevykonalo nic. Před 35 roky kanadská vláda v úsilí osídlit dálný sever, dala dopravit do Grise Fjord - daleko za arktickým kruhem - 3 rodiny kmene Inuit, aby se pokusily tam žít svým indiánským způsobem.

HLAS NÁRODA

(VOICE OF THE NATION)

(USPS 291-62000)

Týdeník, věnovaný zájmům amerických Čechů, čs. exilu
a potřebám našich drahých doma
BOHU. CÍRKVI, NÁRODU

VYDÁVÁ KAŽDOU SOBOTU:
„VELEHRAD“, ČESKOAMERICKÉ KULTURNÍ STŘEDISKO
PUBLISHED EVERY SATURDAY BY:
CZECH-AMERICAN HERITAGE CENTER, INC.
2340 So. 61st CICERO, IL. 60650
Telefon: 656-1050

EDITOR - ŘÍDÍ: Father VOJTĚCH VÍT, O.S.B.
s redakčním kruhem
POSTMASTER: Send address changes to:
HLAS NÁRODA, 2340 So. 61st Ave. Cicero, IL. 60650
SECOND CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, IL.
Subscription prices: Roční předplatné:
BY MAIL: In US per year \$30
To Canada per year US \$33
Overseas per year \$35
BY AIR MAIL: \$30 + AIR STAMPS
Právní poradce a zástupce: Henry T. SYNEK
111 West Washington Str. Suite 1360, Chicago, Ill. 60602
(312) 263-6060

Redakce si vyhrazuje právo zaslané články a dopisy zkrátit,
aniž by tím byl změněn jejich původní obsah.

Letos v létě se na vládní útraty mohlo vrátit 17 z 85 tamních obyvatel zpět do své původní vesnice 1,200 mil dále na jihu. Ostatní se rozhodli zůstat na místě. - Letos ministerský předseda Brian Mulroney se rozhodl „učinit z Kanady zem poctivosti a spravedlnosti“ a tím přispět ke zbudování „jednotné a blahobytné Kanady“; proto se přiblížil k indiánskému obyvatelstvu a začal vyjednávat s jeho vůdci o splnění slibů předcházejících vlád. V červenci se kanadská federální vláda smluvně zavázala zaplatit 11.2 milionu kanadských dolarů Indiánům kmene Cree v Zátocě sv. Jakuba v Quebecku. O několik týdnů později se vláda zavázala udělit 5,500 Indiánům v území Yukon 16,000 čtverečních mil pozemků a 194 milionů dolarů na hotovosti. Indiánům kmene Dene, jichž je asi 13,000 v Severozápadním území, se Mulroney smluvně zavázal postoupit v údolí řeky Mackenzie území o rozloze 70,000 čtverečních mil a vyplatit 400 milionů dolarů na hotovosti; s indiánskými pohlaváry o tom podepsal smlouvu v Rae-Edzo. Federální vláda ještě připravuje narovnání se 17,000 Indiány

kmene Unit ve východní části Northwest Territories; na jaře příštího roku jim má být smluvně dáno území o rozloze 200 tisíc čtverečních mil a k tomu 520 milionů dolarů na hotovosti. Tak pouze v severních územích indiánští domorodci budou nakonec vlastnit celou sedminu kanadské půdy.

Kanada je rozlohou druhou největší zemí světa po SSSR. Poskytnutých peněz má být užito k ekonomickému rozvoji indiánského území. - V severních územích Yukon a Northwest Territories však žije pouze 25 % všech kanadských Indiánů; zbývajících 75 % jich žije v 10 jižních kanadských provinciích. V severních územích bylo poměrně snadné uzavřít smlouvy mezi vládou a Indiány, protože federální vláda vlastní všechny tamní pozemky. Mnohem nesnadnější bude urovnání se 75 % Indiánů, žijících v jižních provinciích. Tam Indiáni vyslovují nároky na vlastnictví více než 100 pozemkových celků. Procedura tam však vázne, protože provinční vlády se proti tomu zásadně stavějí.

GAMA odbočka ČSNRA

Milí přátelé,

přijměte naše srdečné pozvání na další „pravidelně nepravidelný“ potlach, který se bude odbývat v sobotu dne 22. října 1988

v 7:30 večer v místnosti nového Velehradu, 2340 So. 61st. Ave., Cicero, IL.

Po krátkém projednání nezbytných organizačních záležitostí včetně vybrání přispěvků za rok 1988, profesor Jaroslav Schejbal, který přednáší srovnávací a americkou literaturu na Illinoiské univerzitě - nám něco poví o jeho poznatech a zkušenostech z posledního sjezdu Společnosti pro Vědu a umění (SVU) ve Washingtonu.

Ti, kteří z Vás jste dosud neměli příležitost slyšet prof. Schejbalu - nedejte si ujít tuto příležitost; - jeho přednášky jsou bez nadsázky vynikající. Těšíme se na shledanou.

Za odbočku GAMA

St. Brym, předseda
E. Wurmová, jednatelka

P.S.

Pro informaci uvádíme, že v kostele Panny Marie Svatohorské jsou v sobotu v 6:15 večer pravidelně české bohoslužby; tož, kdo jste věřící spojte příjemné s užitečným a přijďte si poslechnout kázání našeho Otce Vojtěcha a zapívat si naše tradiční chrámové písně. Kostel je přes ulici nového Velehradu, kde se po bohoslužbách sejdem na našem „potlachu“ a přednáčce prof. Schejbalu.

SVU ODBOČKA CHICAGO

Vás zve na řádnou schůzi a anglickou přednášku v pátek

21. ŘÍJNA 1988
v 7 hod. večer, Mid-America Federal Savings, 5900 W. Ceramak Road, Cicero.

Promluví Mrs. Ruth Holeček na námět

SOVIET UNION AS SEEN BY AN AMERICAN

Přednáška bude doprovázena světelnými obrazy.

S. Papánek, místopředseda
V. Holeček, místopředseda

70 — ČSR
IN COMMEMORATION OF THE 70TH ANNIVERSARY OF THE DECLARATION OF INDEPENDENCE OF THE CZECHOSLOVAK REPUBLIC

THE CZECHOSLOVAK NATIONAL COUNCIL OF AMERICA
MICHIGAN DISTRICT
CORDIALLY INVITES YOU TO

AN AFTERNOON OF CZECHOSLOVAK MUSIC

LUBOMÍR HROMÁDKA
SE SVOJÍ STAROČESKOU DECHOVKOU

SOKOL CULTURAL CENTER
- 23600 W. Warren, DEARBORN HEIGHTS, MI.

Sunday October 23, 1988 - 2 hod. odpoledne

Vstupné \$6.-
V předprodeji \$5.-
313 - 979 - 9563

DŮLEŽITÉ UPOZORNĚNÍ ČESKOSLOVENSKÉ VEŘEJNOSTI

Na den 28. října t.r. připadá 70. výročí historického prohlášení československé samostatnosti a ustavení svobodné Československé republiky. Významné toto výročí bude vzpomenuo důstojnou oslavou

V NEDELI 30. ŘÍJNA 1988
v 1:30 hod. odp. v auditoriu Morton-East vyšší školy (2423 So Austin Blvd., Cicero, Illinois),

kterou pořádá Československo - americký kongres a jeho 44 členských organizací.

Vstupné: \$4 za osobu, \$2 pro děti do 13 let.

Lístky jsou v předprodeji u různých obchodních podniků, krajanských spolků a organizací.

Lístky jsou v předprodeji:

V úřadovně CSA Fraternal Life a u všech místních řádů CSA; v úřadovně Americké obce sokolské a u všech místních sokolských jednot; v úřadovně Československé národní rady americké a u všech odboček ČSNRA; v redakci Denního hlasatele; v redakci Hlasu národa, v úřadovně Čihak World Travel; v úřadovně Weber Travel; u Sokola Krivan na severní straně; u Western National Bank; u Central Federal Savings and Loan; u Clyde Federal Savings and Loan; u Fidelity Federal Savings and Loan; u Hometown Federal Savings and Loan; u Land of Lincoln Federal Savings and Loan; u Mid-America Federal Savings and Loan; u Olympic Federal Savings and Loan; u Sokole Berwyn; v Sokole Brookfield; v Sokole Stickney; v Sokole Tábor; v obchodu Ondrus and Son; v obchodu Ferd. Pancnera v Berwynu; v obchodu Miles Pancnera v Cicero; v Crown Restaurant; v Dumling House Restaurant; v Klas Restaurant; v Little Bohemia Restaurant; v Pilsner Restaurant; v Plaza Restaurant; v Riverside Restaurant; v Old Prague Restaurant; u Vales Bakery; u Vesecky Bakery a u všech členských organizací Čs. amerického kongresu a u dalších československých organizací v chicagském okolí.

Lístky v těchto předprodejích nutno zakoupit nejdéle do dne 20. října. Po tomto dnu bude omezený počet lístků k zakoupení u vchodu do Morton East vyšší školy auditoria dne 30. října.

KRAJANSKÝ VÝBOR V CLEVELANDU

srdečně zve

na

OSLAVU 70. VÝROČÍ

založení

Československé republiky

SLAVNOSTNÍ JUBILEJNÍ PROGRAM

SOBOTA 29. ŘÍJNA 1988

Česká národní síň, 4939 Broadway

Začátek v 5:30 P.M. Vstupné s večerí \$10.-

Rezervace: ☎ 587 — 4728 nebo 883 - 4760

DOBA "BĚHEM ROKU"

29. NEDELE "BĚHEM ROKU"

VSTUPNÍ MODLITBA: Všemohoucí věčný Bože, dej, ať jsme ti vždy oddáni svou vůlí — a sloužíme tvé velebnosti upřímným srdcem. — Skrze tvého Syna Ježíše Krista, našeho Pána a Boha, který s tebou v jednotě Ducha svatého žije a králuje po všechny věky věků.

1. ČTENÍ Z KNIHY PROROKA IZAIÁŠE (Is 53, 10-11)

Hospodinu se však zalíbilo zdržit jej utrpením; tím šel dá v obět svůj život, uzří potomstvo, které bude žít dlouho, Hospodinův plán se v něm zdaří. Po útrapách se jeho duše zcela nasatí světlem, svým utrpením máj Služebník ospravedlní mnohé, neboť vezme na sebe jejich viny.

2. ČTENÍ Z LISTU ŽIDŮM (Žid 4, 14-16)

Bratři! Máme tedy vynikajícího velekněze, který prošel až do nejvyššího nebe: je to Boží Syn Ježíš. Proto se pevně držme svého vyznání. Náš velekněz není takový, který by nebyl schopen mít soucit s námi, slabými. Naopak! Vdyt' on sám byl vyzkoušen ve všem možném jako my, vyjma hřích. Přistupujme proto s důvěrou k trůnu milosti, abychom dosáhli milosrdenství a našli milost, kdykoliv potřebujeme pomoci.

SLOVA SVATÉHO EVANGELIA PODLE MARKA (Mk 10, 42-45)

Ježíš řekl svým učedníkům: "Víte, že ti, kdo platí u národů za první, nad nimi panují, a kdo jsou u nich velcí, utlačují je. Ne tak bude mezi vámi; ale kdo se chce mezi vámi stát velkým, buď vaším služebníkem; a kdo chce být mezi vámi první, buď otrokem všech. Vždyt' ani Syn člověka nepřijel, aby si dal sloužit, ale aby sloužil a dal svůj život jako výkupně za mnohé."

Otec Jiří Novotný S.J.

29. neděle v mezidobí

16. října 1988

1. čtení: Is., 53, 10-11

Svým utrpením
ospravedlní mnohé

Dnešní první čtení připravuje jak obyčejně na evangelium. Ve svém zistném očekávání někteří učedníci zapoměli na určité stránky prorockých knih, kde se celkem jasně mluví o době mesiášské a o náročných požadavcích nastupujícího království. Ten Mesiáš nebude jen někdo, kdo bude přitahovat druhé, ale také muž bolesti a utrpení, plný ponížení a dokonce dovedený k oběti života. A když oni zapomínají, církev nám předkládá tento text čtvrtého zpěvu Služebníka Jahve z druhého Isaiáše. Obyčejně se čítává na Velký pátek. K dnešnímu účelu stačí kratší výňatek.

Základním předpokladaným námětem je tu požehnání Boží. Každý z nás si přeje, aby se jeho podnikání dařilo a aby ho v tom požehnání Boží provázelo. Neváháme se o to vroucně modlit. A po šťastném výsledku za ně děkujeme. Ostatně nevidíme mnohdy v životě svatých věci neočekávané až zázračné právě proto, že oni žili stále ve spojení s Bohem?

A zde se nám uvádí případ požehnání Božího, které nespočívá v úspěchu, nýbrž naopak v utrpení a smrti. Ne že by to požehnání chybělo! Ono se ukáže ve svých důsledcích. „Jeho duše se nasatí světlem a uvidí potomstvo, které bude dlouho žít.“ Ta zdárná žatva nijak nezmenšuje to utrpení,

kterým Služebník Jahve bude musit projít.

Není v tom snad zklamání a nezdary? Mesiáš tu má zažít to, co každý člověk, anebo spíše jako člověk, kterému se v jeho podnikání nedaří. To však neznamená, že nad svým postavením zoufá. Zdar jeho práce a osudu se ukáže později a na jiné úrovni než se na začátku očekávalo. A takový případ se ani u nás, obyčejných lidí, nemůže minout účinkem.

2. čtení: Žid., 4, 14-16

Zkoušený ve všem
jako my, kromě hříchu

V čem spočívá ta spása, o které se jednalo v epištole 27. neděle? Dnes se nám to podrobněji vysvětluje. Jde o to, dosáhnout milosrdenství a nalézt milost. Milosrdenství potřebuje ten, kdo chybil a není schopen svými prostředky chybu napravit. Musí spolehnout jen na milosrdenství toho, před kterým pochopil, ovšem za předpokladu, že u něho milosrdenství dojde, že ten mu to slíbil. Stejně tak je tomu s milostí. Milost se dává tam, kde všechno ostatní je již ztraceno a kde se člověk nemůže spoléhat na své zásluhy, nýbrž na dobrou vůli a milost druhého.

Znovu se objevuje námět již zmíněný, totiž soucit Spasitele se slabými. A nejen soucit, nýbrž i společná zkušenost ve slabosti. V naší době se mluví velmi mnoho o lidské psychologii Krista Pána, vyčítá se minulým pokolením, že přespříliš, až monofysicky, zdůraňovala jeho Božskou osobnost a zapomínala na článek víry, že byl skutečným člověkem, a že nic lidského mu

nebylo cizí. Najdou se i takoví, co dovádějí tuto analýzu až do posledních krajností. Naše epištola se takových přehmatů chrání. Okamžitě poznamenává, že byl zkoušen ve všem, kromě hříchu. Hříchu neučinil.

Ale hlavním tématem dnešního úryvku je potřeba milosti. Milost se získává u panovníka, v našem případě před trůnem nebeského Otce. A apoštol povzbuzuje: „Přistupte s důvěrou k trůnu milosti!“ Jedna podmínka, „Držte se vyznání!“ Svátý Jan zdůraznil, jak důležitým ke spáse je vyznání víry v Krista Pána a svátý Pavel v epištolách za ním není pozadu. Vrací se k této myšlence tolikrát, že mnozí jeho vykladaelé přehánjí a dávají přednost prosté víře před dobrými skutky. Tímto vyznáním se však křesťan řadí za Krista, za toho, kterého epištola nazývá synem Božím, za toho, který se svou obětí pronikl do nejvyšších nebes, tedy k trůnu milosti.

Ve srovnání se starozákonní bohoslužbou, obět' Pána má tu přednost, že proniká do nejvyššího nebe. Její význam je určený osobou kněze a obětí, Ježíše, Syna Božího. Taková obět' má před Bohem docela jinou platnost než všechny celopaly jeruzalémského chrámu.

V poměru k lidem se pak vyznačuje Ježíš soucitem se slabými. Již dříve Hospodin ukazoval svou sympatii k mladším a ke slabším, aby se ukázalo, že nehledí na tvář, a že se otcovsky stará o všechno, co stvořil. Ale náš velekněz má nejen soucit, on sám vzal na sebe slabost druhých, aby se nikdo neopovážil mu vyčítat nějakou povýšenost. Byl zkoušen ve všem jako my, kromě hříchu. Hříchu nikdy neučinil a z evangelí víme, že se ani fariseové neosmělili ho v nějakém hříchu obviňovat.

Jeho nevinnost spolu s jeho obětí dává ovšem jeho věrným neobyčejnou důvěru, se kterou mohou přistupovat k trůnu milosti. I zde se předpokládá, co bylo naznačeno ve zpěvu služebníka Jahve, že totiž konečného obcování s Bohem se nedá dosáhnout nějakými vlastními zásluhami, nýbrž výhradně milostí a milosrdenstvím Božím.

ANNOUNCE
New Evening
Prices!

RESTAURANT & LOUNGE

5734 W. Cermak Rd., Cicero

SENIOR CITIZENS SPECIALS
Homecooked LUNCHES
\$4.20 TILL 4:30 P.M.
Sundays
10% OFF
TOTAL BILL

**MONDAY THRU THURSDAY
DINNER AT LUNCH PRICES!**

- Juicy Pork • Crispy Duck
- Tender Breaded Pork
- Golden Chicken • Beef Dishes • American Favorites
- Seafood

For Daily Specials and Reservations 652-0795

Complete With Dessert and All The Trimmings For Approximately **\$4.50**

FAMILY PRACTICE CENTER

JAN TURON, M.D.
Family Physician

8905 W. Burlington, Brookfield, IL 60513

Ordinační hodiny:
Pondělí 9:00 a.m. – 9:00 p.m.
Úterý 1:00 p.m. – 9:00 p.m.
Středa 9:00 a.m. – 1:00 p.m.
Čtvrtek 9:00 a.m. – 9:00 p.m.
Pátek 9:00 a.m. – 3:00 p.m.

ANSWERING SERVICE
24 HOURS
☎ 387-7000

NA VÁNOCE DO ČESKOSLOVENSKA
Speciální cena \$593.00

Milwaukee Folk Fair, Bus tour, neděle 20. listopadu, odjezd 9 hod. ráno, návrat 8.30 večer. Cena \$22.00 včetně dopravy, vstupného a rezervovaného sedadla na představení národnostních skupin. International Caffe se stánky s jídlem a občerstvením.

Zájezd do Kalifornie, letadlem a busem, 8 dní pobytu s návštěvou Universal studios, Catalina ostrov, Queen Mary, Mission of Santa Barbara, San Diego tour. Večeře a tanec s Bill Davis orchestrem a další. Odlety: 30. ledna 1989 cena \$789.00 a 4. března - cena \$829.00

TUZEX - oblíbený dárek Vaším drahým. Pošlete včas než bude předvánoční nával. Rovněž vyřizujeme zaslání balíků do Československa.

Návštěva příbuzných a známých z Československa vyřizujeme rychle a spolehlivě za nejlevnější ceny. Máme zvláštní nemocenské pojištění pro návštěvníky.

Vyžádejte si podrobné informace u

WEBER
TRAVEL AGENCY, INC.

6805 W. ČERMAK ROAD, BERWYN, IL. 60402
Telefon: 312-749-1333 nebo 242-1512

SEZNAMENÍ

Finančně nezávislý hledá přítelkyni do 45 let.
Děti nejsou překážkou.
Píšte anebo volejte:
John Vojtěch
403 Shagbark
Stream Wood, IL 60107
☎ (312) 289-1292

Evangelium: Mk 10, 35-45**„Můžete pít kalich,
který já budu pít?“**

Ke konci církevního roku nám církev čte texty z konce cesty Páně do Jerusálema. O jeho utrpení a o tom, co k němu vedlo ve Svatém městě, se bude číst v postě a zvláště ve svatém týdnu.

Během druhého období své veřejné činnosti Pán připravoval učedníky na své utrpení, na utrpení mesiášské a dnešní evangelium tomuto poučování dává korunu, i když jeho námět se zdá velmi vzdálený, skoro opačný. Dva učedníci si totiž vyžadují první místa v jeho království.

Se stanoviska jejich doby je můžeme docela dobře chápat. Čekali se království mesiášské a každý si je vysvětloval po svém. Nejrozšířenější bylo chápání politické. Mesiáš bude jednat jako druhý Alexandr, sjednotí pod svou vládou celý svět jen s tím rozdílem, že zavede království spravedlnosti, dobroty a blahobytu, jakého se dosud žádnému z minulých vládců nepodařilo uskutečnit. Apoštolé byli u jeho pramenů. Kristus Pán se ukázal člověkem, který měl všechny vlastnosti mesiášského krále.

Osobně byl Kristus Pán velmi shovívavý ke svým učedníkům. Jejich názory jim přímo nevyvracel. Jen na svém příkladě ukazoval, že tomu bude jinak, než si představují. Zvláště opětovné předpovědi o jeho utrpení měly jejich mysl uvést na pravou míru. O ostatním je pak poučil jeho Duch, až na ně sestoupí.

Ctižádost synů Zebedeových nekárá zjevně, jen jim dává znát, že také je, chtějí-li ve službě království vytrvat, čeká podobné utrpení, stejný kalich, stejný křest. Oni chápou, že za dobré místo se musí bojovat, to je známo každému vojákovi, proto jsou hotovi ke všem obětem. Jenže Pán jejich žádost odmítá. Není jeho věci, aby jim v tom vyhověl. Ostatně nepřišel on sám spíše sloužit než poroučet? Neviděli ho, že by si byl chystal nějakou kariéru, nýbrž jak pomáhal nezištně všem, kdo toho nějakým způsobem potřebovali.

Reakci ostatních apoštolů jsme mohli očekávat. Proč by si někdo měl zajišťovat vysokou funkci, když se ještě neukázalo, co pro to království udělá.

Kristus Pán ovšem převrací hodnoty. V jeho království se nebudou hledat první místa. Tam bude vládnout zásada služby a pokory. Kdo bude první má být sluhou všech, „Servus servorum Dei“, jak to mívá papež na svých listinách.

**Polští a východoněmečtí
dějepisci neváhají využít
současné atmosféry
Gorbačovovy glasnosti**

Součástí dnešního politického boje Poláků a to součástí nikoliv podřadnou je snaha otevřít cestu historické pravdě. Dějiny Polska ve dvacátém století se už víc než 40 let neustále přepisují, přičemž z komunistického obrazu těchto dějin se stále víc odlupuje prolhaný nános. Zatímco čeští a slovenští historikové ve vlasti si nemohou dovolit napsat aspoň trochu objektivní dějiny Československa od jeho vzniku, jsou na tom jejich kolegové v dnešním Polsku přece jen značně líp. V současné době se u našich severních sousedů diskutuje o knize, kterou Antonín Čubinski vydal loni pod názvem „Najnovše deje Polski 1914-1983“ - (Nejnovější dějiny Polska 1914-1983). Samozřejmě, mohlo by se diskutovat už o časovém vymezení knihy. Neboť nový polský stát nevznikl v r. 1914, nýbrž v r. 1918. A rok 1983 je datum už zcela bezvýznamné. V knize jde ovšem o daleko důležitější problémy. Především se tak zcela neztrácuje polské vedení kvůli polsko - sovětské válce v letech 1919-20 a z textu je možno vycítit hrdost na to, že Polákům se podařilo připravit Rudé armádě několik citelných porážek. Polsko tehdy nakonec vlastně nad Sověty zvítězilo. Vývoj v předválečném Polsku je při vši oprávněné kritičnosti líčen daleko diferencovaněji, než tomu bylo v dřívějších pracích marxistických polských historiků. Jsou vyzvedány úspěchy polské kultury meziválečného dvacetiletí, mluví se o nových průmyslových komplexech, moderně vybudovaném přístavu v Gdyni, o rozvoji polského školství. Sovětsko - nacistická agrese vůči Polsku v září 1939 je velmi otevřeně odsouzena. Přičemž zvláště ostře se kritizují urážlivé výroky Molotova na adresu Polska ze dne 31. října 1939. Politika sovětských úřadů na obsazených územích v letech 1939-41 je kritizována stejně ostře. Problém zavraždění polských důstojníků v Katyni je vyličen záměrně nejasně, přičemž se netvrdí, že zločin spáchali Němci. Na straně 295 se píše: Německé informace o tom, že byly objeveny hroby několika tisíc polských důstojníků v oblasti Katynu v Bělorusku, vyvolaly pochopitelné vzrušení polského veřejného mínění ve vlasti i v emigraci. Německá propaganda obvinila SSSR z tohoto činu a jednoznačně se snažila o rozkol v protifašistické

koalici. Část polských novinářů souhlasila s německými argumenty a napadala vládu Šikorského. Požadovala, aby tato vláda vystoupila proti SSSR. Antonín Čubinski ponechal otevřenou otázku, kdo zavraždil polské důstojníky v Katyni. Zřejmě očekává, že sovětská strana nakonec zločin přizná.

Antisemická vlna v Polsku v r. 1968 se dočkala rovněž ostrého odsouzení a vznik proslulé Solidarnosti v r. 1980 stejně jako události před tímto datem a po něm jsou líčeny značně objektivně. Jména Kuroň, Michník, Walensa nejsou uváděna s hanlivými přívlasky jako je tomu v československých pracích, mluví-li se o Dubčekovi, Smrkovském a dalších činitelích tzv. Pražského jara. V seznamu literatury je uvedena dokonce kniha opozičního historika Jiřího Holzera, Šolidárnost' 1980-81, kterou vydal v r. 1984 v polském exilovém nakladatelství v Paříži. Značné uvolnění poměrů v Polsku umožnilo Čubinskému pojednat i o těch otázkách, které byly až dosud tabu. Bohužel, uvolnění cenzury umožnilo vrátit se k některým nechvalně známým postojům předválečných polských politiků vůči Litvě a Československu. Ve sporu Československa a Polska o Těšínsko po první světové válce je naše země líčena málem jako agresor, kterému prý prospělo protipolské stanovisko Francie a Anglie. Zcela v rozporu s pravdou se líčí snaha předválečných polských vlád o dorozumění s Československem, což prý naráželo na zamítavý postoj Prahy. O polské okupaci Těšínska z podzimu 1938 se v knize nenajde jediná zmínka. Zato je v ní uveřejněn snímek polských vojáků při vkročení do Českého Těšína dne 2. října 1938. O československo - polských hraničních sporech, které začaly v r. 1945 znovu nabírat na síle, nenajdeme žádnou zmínku a o tom, že se polské oddíly zúčastnily okupace Československa v r. 1968 Čubinski mlčí rovněž. Je velmi dobře, že polští historikové mohou poněkud psát otevřeněji o moderních dějinách svého národa. Bylo by si přát, aby českoslovenští historikové brzy mohli mít podobnou možnost, už proto, aby mohli korigovat úporně se vracející nesprávná tvrzení některých polských historiků, a aby mohli vyplnit ty mezery v československo - polských stycích, které vznikají tím, že polští historikové o některých pro ně nepohodlných skutečnostech

mlčí.

Podobná zpráva přišla před několika dny i z Německé demokratické republiky, kde po prázdninách spolu se začátkem Nového roku vstoupí v platnost nové učební osnovy v hodinách dějepisu. Podle článku, uveřejněného na stránkách východoněmeckého okresního stranického časopisu „Leipziger Volkszeitung“ se nejedná jen o pouhé kosmetické úpravy, ale mnohdy i o základní změny obsahu a metodiky. „Je třeba vycházet z celkových dějin Německa, které jsou i součástí historie dnešní Německé demokratické republiky, a na vše se dívat pod zorným úhlem světových dějin“, píše autoři tohoto článku, učitelé Hans Wermes a Bernd Pauli. To je prý podstata nových učebních směrnic. V článku se dále na jedné straně zdůrazňuje potřeba více a lépe zákům přiblížit vliv revolučních a stranických sil na

dějiny lidstva, ale současně se nemají jednoznačně odsuzovat i příslušníci jiných nedělnických tříd a náboženských obcí. Doslava: „Nesmíme propadnout ignoranství. S historickým odkazem musíme zacházet opatrněji. Vynalézaví továrnické magnáti císařského Německa nebyli jen typickými představiteli své třídy, ale velice často, ať už chtěně, či nikoliv, i nositeli společenského pokroku.“

I když „první vlaštovka jaro nedělá“, s blížícím se 70. výročím založení Československa šíří se z Prahy zpráva, že o letošním 28. říjnu mají komunisté v úmyslu přiznat mu jeho původní důležitost a zase dovolit, aby se 28. říjen slavil jako Svátek čs. státní samostatnosti. „Svátek znárodnění všech podniků“, kterým byl původní čs. 28. říjen nahrazen, má pomalu ale jistě upadnout do zapomnění!....

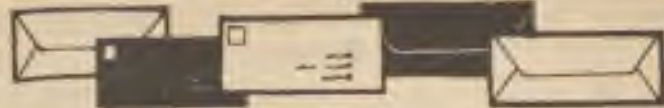
To se tedy podívejme!

ČESKÉ KNIHY**Čapek-Chod: Antonín Vondřejc, \$7.25.****Dětské loutkové divadlo 2 (repertoárový sborník pro dětské loutkářské sbory), \$4.50.****Fuchs Gerd: Nultá hodina (román z poválečného Německa), \$5.25.****Jaeger Henry: Jasnovidcem proti své vůli, \$3.95.****Jarošová E.: Dům u dvou skotíků, \$8.50.****Jarošová E.: Mezi starou a novou vlastí, \$8.50.****Matějka Jaroslav: Náš dědek Josef, \$3.75.****Mrštík A. a V.: Rok na vsi I-II, \$10.50.****Pešek Ladislav: Tvář bez masky, \$9.75.****Pospíšil Jiří: Podzimní květy (verše), \$4.00.****Remarque E.M.: Černý obelisk, \$4.95.****Remarque E.M.: Stíny v ráji, \$8.00.****Seifert J.: Šel malíř chudě do světa (verše), \$3.50.****Šebor M.: Do třetice a pohádky pro Janu, \$7.00.****Vohryzka-Konopa: Venkov v temnu (násilná socializace čs. zemědělství), \$10.50.****Wittgen Tom: V proudech ledového oceánu, \$4.50.****Hais: Anglicko-český a česko-anglický kapesní slovník \$6.50****Trnka: Česko-anglický a anglicko-český kapesní slovník \$5.95****Say it in Czech (English-Czech Phrase Book), \$3.50****VIDEOKAZETY: Prodaná nevěsta, \$40.00 - Babička****(Němcová), \$40.00 - Nejlepší člověk (Burian), \$28.00**

— pište si o seznam.

Imp. keramika, broušené sklo, granáty, kuchyňské potřeby, rekordy, kazety — pište si o seznam.**Výlohy za poštovné:****Na objednávky do \$5.00 - \$1.50. Od \$5.00 do \$25.00 - \$2.50****Od \$26.00 do \$50.00 - \$5.00. Od \$51.00 do \$100.00 - \$7.50****Od \$100.00 výše - \$10.00****Zákazníky v Illinois upozorňujeme, aby na každý \$1.00 poslali o 7¢ více na státní daň.****TUZEX****Potravinové balíčky beze cla nebo dárkové poukázky do Československa - vyřizujeme nejrychlejší cestou - spolehlivé a zaručeně. Seznam zdarma.****F. PANCNER, Inc. 6514 West Cermak Rd.,****BERWYN, ILL. 60402 ☎ (312) 484-3459.****Obchodní Denně od 9:30 hod. ráno do 6:00 hod. večer.****hodiny: V sobotu od 9:00 hod. ráno do 6 večer.****V neděli zavřeno.**

DOPISY našich čtenářů

Miami - Florida

Protože kvůli svému stáří a velké vzdálenosti se do San Diega na konvenci NSČK nedostanu, posílám Vám všem srdečný pozdrav a tohle, co Vám píšu, tam za mne přečtěte.

Váš Čada

Milý Otče Víte a kaplane NSČK

Svaz znám od r. 1912, kdy jako hoch jsem jedno nedělní odpoledne doprovázel na kus cesty tátu do spolkové síně v chicagské 18. ulici, kde se konala ustavující schůze prvního Sdružení českých katolíků v USA, které se po pěti letech zreorganizovalo a rozrostlo na celoamerický Svaz českých katolíků.

Sdružení si vzalo za cíl být veřejným mluvčím chicagských katolíků. Ti v té době totiž ještě žili život „popelky“ v americké domácnosti.

Jen výjimečně některý z našich věřících krajanů mluvil anglicky. Hospodářsky byli chudí a v zaměstnání špatně placení. Jejich velké rodiny obývaly chudé čtvrti města. Pro Ameriku znamenali jen zdroj továrních dělníků, švadlen, služek a posluhů.

V politickém životě se o nich vědělo jen o volbách, kdy se uchazeči a kandidáti do úřadů tu a tam ukázali na osadních podnikcích, aby koledovali o jejich volební hlasy. Nejdůležitějším kmotrem Sdružení byl, vedle Otce Prokopa Neuzila a Msgr. Josefa Hesounna ze St. Louis, v

Chicagu pravděpodobně dp. Valentín Kohlbeck, prozíravý a průbojný šéfredaktor benediktinského tisku. Tento osvědčený poradce chicagských Čechů znal potřebu organizace, která by byla opěrným bodem společné práce českých katolíků v Chicagu a v Americe vůbec.

Po ustanovení Sdružení se jeho práce v letech 1912 až 1914 soustředila na zájmy českoamerické. Léto 1914 mu však vypuknutím války v Evropě uložilo neočekávanou zodpovědnost.

První světová válka, která tehdy vypukla, měla ve Spojených státech velký ohlas. Přesto, že se američtí Anglosasové honosili v USA národnostním prvenstvím, bylo v Americe již mnoho jiných národních skupin. Jejich vzrůstající počet svým vystupováním a sebevědomím tvořil z USA „národ národů“ či národnostní mosaiku, která nadále žila s mnohými zvyky, řeči, tradicemi a ctila hodnoty své „staré vlasti“.

Od počátku války až do jara 1917, Spojené státy úředně zachovávaly neutralitu. Jako důležitý výrobce zbraní, Amerika těžila z evropského soupeřství; přemohla stávající peněžní depresi, zvýšila výdělky továrenského lidu a zemědělců a změnila se z mezinárodního dlužníka na světového věřitele.

Ač americké soustátí prohlašovalo neutralitu ve skutečnosti ji nemohlo dodržet

a provádět. Jeho veřejné mínění bylo národnostně rozdělené. Američtí Rakušané, Němci, Uhři a národy německého původu logicky přály vítězství centrálním mocnostem. Přitom byly podporovány Židy, kteří chtěli Rusku odplatit pogromy, a Irčany, kteří nenáviděli Anglii. Západnímu vítězství zase přáli Angličané, Francouzi, Rusové a slovanské národy, hlavně z rakousko - uherské monarchie.

Českoamerický postoj vůči válce se ustálil do počátku r. 1916 jen na humanitním postoji. Byl vyjadřován přáním a prosbou, aby Čechy a Morava válkou příliš neutrpěly. Myšlenka odboje proti C.k. autoritě byla stále ještě slabá. Nejen katolíci, ale i jiní věřili v heslo Palackého o nutnosti existence Rakouska. Jakákoliv revoluční akce ve Spojených státech byla tehdy navíc protizákonná.

Změna postoje USA na základě obecného názoru na válku však rychle rostla a 6. dubna 1917, Amerika vyhlásila Německu válku. Od toho dne nebylo možné být dobrým Američanem než chtít porážku Rakouska - Uherska. Byl to tento najednou povinný postoj, který způsobil, že se Sdružení Č.K. stalo Svazem a pospolitým tělesem všech českých katolíků v USA. V r. 1918 se pak Svaz zapojil do osvobozovací práce se svobodomyšlným Národním sdružením „pod střechou“ Československé národní rady americké.

Pro Čechoameričany léta válka byla dobrou nadšením a

obětí. Bylo třeba usilovně bojovat neb až teprve 4. září 1918 se Spojené státy úředně vyslovily pro svobodu Československa. Rozhodující příčinou amerického prohlášení byla Sibiřská anabase československých legionářů. Tato měla frenetický ohlas ve Státech, Čechoameričanům přinesla plné společné uznání a dala jim zároveň úplnou politickou rovnoprávnost.

Poválečná léta však byla pro českou Ameriku méně šťastná. Třebaže zdůraznila český hospodářský živel, že se v ní objevily počátky kulturní rovnocennosti, že politicky dospěla a církevně se zbavila komplexů, bylo jí třeba bojovat proti pohlcovací amerikanizaci.

Aby Amerika ve válce zvítězila, bylo jí třeba jednotného národa. Idea „národa národů“ musela ustoupit heslu „America for Americans“. Etnická pestrost tomu byla na závadu. Američané se stali výlučnými jak se to hned obrazilo v přistěhovaleckých zákonech středních let 1920. Ty značně omezily příliv nových obyvatelů Ameriky odkudkoli.

Přesto skoro trochu paradoxně americká výlučnost účinkovala na zkvétající český národní život v USA v letech 1920-1930. Byly zlatou dobou českoamerického života. Chudé městské čtvrtě zmizely, neb jejich bývalí obyvatelé se odstěhovali do předměstí. Půdymilovní Češi počali osazovat zbývající americkou panenskou půdu, anebo za válce nasbírané úspory kupov-

ali už obdělané farmy a sady: společensky se mnozí zařadili do americké střední vrstvy a už druhá a třetí generace našla též místo v řadách intelektuálů.

V tomto období i Svaz zdárně pokračoval. Po válce obnovil své původní zájmy a stal se tělesem, které vskutku zahrnovalo všechny katolické Čechoameričany.

Značně podpořil dvě misijnářské mise do Československa. V letech 1920 vydával svůj měsíční časopis a později je pak zaměřil na rubriku v katolických časopisech jako Hlídku. V této našly místo zprávy a zajímavosti celého česko-katolického světa. Byly v ní i delší články na pokračování, jako pojednání o českém působení v americké občanské válce v letech 1861-1865.

Do tak velkých věcí jako Eucharistický kongres roku 1925, anebo do Svatováclavského milenia 1929, Svaz zasáhl velmi účinně. Stejně vydatná byla jeho spolupráce s americkými představiteli katolictví, jako „National Council of Catholic Men“, a „National Council of Catholic Women“, s nimiž zakládal NCWC, známou hlavně po 2. světové válce z táborů čs. uprchlíků.

V místních odbočkách Svaz udržoval národní a občanskou práci, zdůrazňoval americké svátky a oslavy, nabádal ku založení dramatických a pěveckých spolků, podporoval česko-katolický tisk a školství a když bylo třeba, zasahoval i do veřejných záležitostí.

První světová válka nadchla Ameriku k nebývalému vlastenectví. Druhá jí pak v tomto ještě více upevnila.

Sklon k amerikanizaci v českých osadách a spolcích se objevil asi uprostřed let třicátých. Osadní školy také pozbývaly ryze národní ráz. Ve spolkových jednáních angličtina byla již dosti běžnou a v kostelních pobožnostech bylo už leccos anglického. Český život slábnul po celé zemi a náhrady za něj nebylo následkem výlučných imigračních zákonů.

Přece se však nakonec ukázalo, že česká věc ztracená

Velký výběr českých knih, více než tisíc titulů, nabízí:

Miroslav Konvička
12726 Archwood ST
North Hollywood, CA 91606
Napište si o katalogy

Ondrus & Son

Zhotovujeme příkrývky (deky) i polštáře z přineseného peří;

hotové povlaky na deky ve všech velikostech.

Máme největší výběr záclon (draperií) do kuchyně, pokojů a ložnic;

soubory do kuchyně, pokojů, ložnic a koupelen;

sklad hotových prošivaných dek a polštářů z husího prachového peří a dacronu.

Velký výběr bed-spreads a draperií téže barvy.

Navštivte nás!

Rádi poradíme a odborně obsloužíme česky či anglicky.

Máme 52-letou zkušenost a stejně dlouhou dobu sloužíme svým krajanům jen kvalitním zbožím.

Těšíme se na vás!

Ondrus & Son

6533 WEST CERMAK RD., BERWYN ILL. 60402
GU 4-1700

Hned naproti obchodu p. F. Pancnera

Prodej lotů

úrodné půdy v Arizoně

Wilcox - Arizona

3 loty - každý velikosti 40 akrů. Možno zakoupit dohromady, anebo jednotlivě. Cena podle dohody.

Bisbee - Arizona

Na prodej 12 lotů - velikost 330 feetů x 146 feetů. Loty je možno koupit dohromady, anebo odděleně: Cena jednoho lotu \$1,300 anebo podle dohody.

3) Antioch - Illinois 80 x 126 feetů a 98 x 144 feetů. Celkem 11,214 čtverečních feetů. Residential area North East Corner Highway 83rd & 123 ST. \$ 9 tisíc, anebo nejlepší nabídka.

Hodláte-li prodat či koupit rodinný domek, obchod, stavební parcelu, dílnu či průmyslový závod a potřebujete-li odbornou poradou, odhad a sehnat hledanou nabídku, nebo vážného zájemce o svůj prodáváný majetek, obraťte se s důvěrou na naši realitní kancelář:

RE/MAX PARTNERS REALTORS

6420 záp. Čermákova tř. v Berwynu

☎ 484 - 2300

Zastavte se v naší kanceláři osobně a žádejte mluvit česky s Jarkou Mlsnou.

nebyla. Američané se již nepotali, „kdo Češi jsou?“ Naopak, znali je z první ruky. Pracovali vedle nich v závodech, vážili si jejich znalosti v zemědělství a těžili z jejich přínosů k světové vzdělanosti. Cechům v letech 1938 a 1939 nebylo již třeba dovolávat se pomoci neb jejich osud se stal osudem dalších národů jako boj mezi demokracií a despotismem.

Druhá světová válka dala Svazu sice jiné, ale přece jen už známé úkoly. Jeho činnost počala hned v roce 1938 prací Krajských výborů v Clevelandě a Svaz v r. 1939 měl již zorganizované patriční orgány, aby tuto snahu přijal za svou.

Po dobu války pracovaly opět společně, vzorně a čestně všechny českoamerické složky. Druhý odboj měl již mnoho pracovníků z řad v Americe rozených. Tito ztotožňovali československé osvobození s nutností vyhrát světový konflikt s diktaturou nacizmu, k čemuž byli morálně vázáni. O práci, kterou Svaz provádí od r. 1945 není třeba výkladů.

Důležitější jest problém letošního sjezdu v San Diegu o příštích svazových úkolech. Tyto úkoly budou do značné míry podmíněny chováním západního, východního a doposud neustáleného tzv. Třetího světa. Všichni tři hledí prosadit své zájmy na účet druhých. Vedle toho Svaz bude pamětliv rostoucí ztráty hodnot, včetně lásky k národním kořenům. Lidé a národy se slučují a spolupracují na základech v kterých jsou důležitější osobní zájmy, hospodářské výhody a znalost technologických pokroků, než národnost.

V mnohém ovšem svazové snahy budou pokračovat ve starých kolejích. Po dobu 70 let se osvědčily v kladném počinání katolických Čechů v USA. Součástí tohoto programu zůstávají v prohloubení vydatnější práce pro potřebné Nepomocenum a podpora snah sv. Otce v jeho zájmech o Třetí svět.

Svazu také bude třeba pracovat usilovněji s jeho souvěrci v Československu. Komunistické státy dnes veřejně přiznávají, že jejich plán, vyradit a přemoci západní politickou a společenskou demokracii neuspěl, že náboženství komunismus nezdořal, ale probudil a že komunistická společnost má dnes daleko více nedostatků než kapitalistická a že je třeba náprav. V této nápravě se může očekávat, že katolický lid v Čechách, na Moravě i na Slovensku bude

že se mu od Svazu dostane podpory tak, aby se Masarykův výrok „že katolíci budou mít ta práva, která si vydobudou“ se konečně v plné míře uskuteční.

Konečně Svaz snad bude mít v San Diegu příležitost zabývat se svým osudem v budoucnu. Je nesporné, že ve věcech národního přesvědčení a práce v druhé polovině dvacátého století ho zachránila jen poválečná emigrace uvědomělých věřících uprchlíků. Jest však také očividno, že i tento omlazující příliv dnes slábne a že jeho druhé a třetí pokolení se amerikanizuje rychleji než naše.

Budoucnost Svazu bude asi taková, jaká se již ukázala u jiných národních amerických skupin. Svazu mohou být příkladem „Sons and Daughters of the American Revolution, Alliance Francaise“ a „Deutsches Bund“. Všechny tyto organizace se hrdě hlásí k svým národním prvkům, poukazují na přínosy své mateřské země a zachovávají v USA vhodné tradice, zvyky a hodnoty jejich dědictví otců svých národů. Našemu sjezdu NSČK zdař Bůh!

Váš Josef Čada

Northfield - Minnesota

Drahý a vážený Otče,

hodně milých pozdravů a vzpomínek z Minnesoty.

Jak určitě víte jsem tady asi na 8 měsíců na jahenské praxi. Jsem v maličkém městečku asi 35 mil jižně od St. Paul. Na faře jsem s farářem (Fr. Ron Clubb), kterému je 58 let a je moc dobrý kněz.

Nejhorší to je s angličtinou, ale pomaličku to snad půjde. Už jsem si tady zvyknul a líbí se mi tu. Mons. Esterka pro mě dokonce pronajal auto, tak jsem pohyblivý. Doufám, že se tam k Vám jednou také budu moci podívat.

A jak se daří Vám? Budete-li se mi chtít někdy ozvat, zde je moje adresa:

Deacon Jan Vokal
116 N. Linden St.
Northfield, MN 55057
tel: 507 - 663 - 0154

Prosím o vzpomínku v modlitbě. S Bohem. V Kristu Váš
Jan V.

Drahý Jene,

Tvůj dopis mi udělal radost. To udělal náš Otec biskup Škardava dobře, že Tě poslal do USA na zkušenou a k obeznámení se angličtinou! Hned jej poprosím, aby s Tebou počítal pro Chicago, protože už děkovatím a bude třeba náhrady.

Brzy se zase ozvi. Posílám Ti

Zdařilý Den českých katolíků v Chicagu

V neděli 2. října se konal v Besedním domě farnosti Panny Marie Svatohorské na 61. ulici v Ciceru „Národní den českých katolíků“.

Tato tradiční nábožensko - národní slavnost, kterou chicagský distriktní svaz českých katolíků pořádával kdysi v Plzeňském parku, pak u Wozniaků a v posledních letech v sále „Velehradu“ v Chicagu v blízkosti kostela Blahoslavené Anežky české se letos poprvé přestěhovala do Cicera. Konala se v Besedním domě kdysi převážně české farnosti Panny Marie Svatohorské v Ciceru. Důvod byl jednoduchý. Náš „nový“ Velehrad v Ciceru nemá sál na pořádání velkých podniků. Tak jsme byli rádi a jsme vděční dp. Le Voy a celé farní osadě u Panny Marie Svatohorské, že nám byl nově opravený sál Besedního domu na Den českých katolíků pronajmut.

Den českých katolíků byl zahájen našimi českými sobotními bohoslužbami v 6:15 P.M. v kostele Panny Marie Svatohorské. Mše svatá obětovaná za zemřelé a živé členy Distriktního svazu a Národního svazu českých katolíků sloužili Otec Vojtěch Vít, O.S.B., kaplan NSČK s dp. Francis Příbyl, kaplanem Distriktního svazu českých katolíků a bývalý farář osady Blahoslavené Anežky v Chicagu. Dary k oltáři přinesly děti ze sobotní české katolické školy oblečené v národních krojích.

V neděli od 1:30 P.M. se v jídelně Besedního domu začaly podávat chutné domácí občedy a čepovat u baru. Hodně našich lidí z okolí i vzdálenějších předměstí si přišlo pochutnat na čerstvě připravených občedech. Díky za navaření jídla patří obětavé paní M. Kohoutkové a za ostatní pomoc v kuchyni vždy věrné rodině Struhartových od sv. Prokopa. U baru se činili manželé Pospíchalovi z Klubu Domov s několika pomocníky, kteří se při obsluze střídali. Rychle šlo na odbyt výborné, domácí pečivo a oblíbené obložené chlebíčky, které věrně připravila Aža Chrobáková s dcerkou Karličkou za pomoci paní Zemanové. Pečivo u stánku Klubu Domov pilně prodávala Jarka Kolbabová s Emilií Rohelovou a Vlastou Hájkovou. S dobrým a chutným jídelním posilněním se dostavila i všeobecně radostná nálada. Vřelé díky patří tedy všem těm,

insvi jakýmkonv způsobem

postarali, především naši kuchařce, členkám Klubu Domov a všem našim příznivkyním, které nám napekly vyhlášené domácí pečivo.

O třetí hodině odpolední začal v hořejším sále kulturně - folkloristický program, zahájený slibem vlajce a národními hymny. Slib vlajce přednesla Anička a Mařenka Rafajová s Edouškem Halvou, oblečení v národních krojích. Hymny na piano doprovázel varhaník českých bohoslužeb Jožka Ivičič. Společnou modlitbu zahájil Otec Vojtěch Vít, O.S.B. Přítomně uvítal předseda chicagského Distriktního svazu br. Joseph Kosárek. Zkušeným obřadníkem z mnoha našich slavností byl Karel Chrobák. Poutavě a krátce k přítomným promluvil Dr. Edward Dvořák, který byl hlavním řečníkem (jeho proslov jsme otiskli už v minulém čísle H.N.). Potom následovalo pásmo písniček a básniček, nazvané „Písní k srdci - srdcem k vlasti“, sestavené prof. F. Uhlířovou. Písničky zpívaly a básničky přednesly děti z české katolické sobotní doplňovací školy. Písně navítil Otec Vojtěch s Ludvíkem Pospíchálem, který je doprovázel i na piano.

Velmi se líbili malí tanečníci a tanečnice „Besídky“ Národopisného kroužku ÚMS, kteří ukázali, jak se za trpělivého vedení své obětavé učitelky Cynthie Machové naučili „vykrúcat“. Barevnost našich původních národních krojů a přesné podání tanečního vystoupení předvedla mládež Moravské kulturní společnosti, za vedení svého předsedy Tomáše Kuchráka. Byli jsme rádi, že jsme je mohli na Dnu českých katolíků uvítat. Jak vystoupení dětí ze sobotní české katolické doplňovací školy, tak obě taneční vystoupení obou skupin

byly po zásluze odměněny dlouhotrvajícím potleskem. Bohužel, pro nedostatek místa nemůžeme účinkující jednotlivě vyjmenovávat: Líbili se však všichni a patří jim uznání za snahu o udržování našich národopisných tradic.

Na zakončení programu jsme společně zazpívali Svatováclavský chorál. Po programu k tanci a poslechu vyhrávala oblíbená hudba Jim Drnka, při které se to pěkně tančilo. Ti, kdo netančili si zazpívali při její muzice naše národní písničky.

U stánku Distriktního svazu neúnavně pracovala ses. A. Šimec se svými přítelkyněmi Helen Miaczynski, Janice White a Mae Krivan, která též prodávala rozmarýnku. U stánku knížek „Štěstěny“ pracovala Julinka Küsslová se svými pomocnicemi Slávkou Hofrichter, Clarou a Ritou Drapalík. Pokladní dne za nepřítomnou A. Ryšavou byla vždy obětavá místopředsedkyně Distriktního svazu Elsie Nevšimal. Tajemnice dne Mary Feipel se svou přítelkyní Dorothy Ulman byla u „chipů“. U lístků byl věrný Frank Nevšimal a John Krivan. Z výpočtu jen těch nehlavnějších a nejobětavějších pracovníků vidíte kolika ochotných a obětavých rukou je zapotřebí, aby se krajanský podnik uskutečnil.

Děkujeme však i všem nejmenovaným, kteří když viděli, že je někde třeba pomoci, ochotně přiložili ruku k dílu. Nakonec patří naše vřelé poděkování vám všem, kteří jste mezi nás v tak hojném počtu přišli a v srdečně přátelské náladě prožili náš tradiční Den českých katolíků v novém prostředí, které se všem vsutku líbilo.

Pořádající výbor
chicagského Distr. svazu
českých katolíků

MEDJUGORJE

Pojeďte s námi do Medjugorje

Listopad 7-14, 1988

Listopad 14-21, 1988

cena pouze \$895.00 z Chicaga

* Za nízké poplatky je s námi možno jet do Medjugorje i z jiných míst.

Prosinec 5-12, 1988

Prosinec 12-19, 1988

\$939.00

NÁVŠTĚVA ASSISI DLE VLASTNÍ VOLBY

V ceně je zahrnuta okružní jízdenka, ubytování, dvě jídla denně, cestování přepychovým autokarem při prohlídce pamětihodností a stálý doprovod Windsor Travel.

Zúčastněte se společně s našim duchovenstvem a laiky cesty míru do Medjugorje.

Pro informace volejte nebo pište:

WINDSOR TRAVEL, LTD.
5935 S. Pulaski Rd.
Chicago, IL 60629

Washington. — Astronauti vesmírového letadla „Discovery“ po splnění svého vytčeného úkolu ve vesmíru přistáli bezvadně podle plánu 3. října na Edwards Air Force Base v Kalifornii. Statisíce jásajících Američanů je přišlo přivítat; kapela přitom hrála americkou národní hymnu. Podle mínění US odborníků byla tímto letem obnovena mezinárodní prestiž Spojených států a posílena důvěra v americký vesmírový program. Ředitel vesmírového úřadu NASA James Fletcher nazval tuto misi „skutečně ohromujícím úspěchem“. Letadlo bylo v nadzemském prostoru celkem 4 dny, jednu hodinu a 57 vteřin; oblétko 64krát kolem zeměkoule a proběhlo dráhu, dlouhou 1.68 milionu mil. Kromě úspěšného umístění významné komunikační družice v nadzemském vesmíru astronauti provedli na palubě různých 11 důležitých vědeckých pokusů. Přitom byli oděni do nového 70 liber těžkého vesmírového úboru, ve kterém by bývali mohli ve vážném nebezpečí i ve vesmíru seskočit z letadla, kdyby tam došlo k nepředvídaným poruchám při vzletu či při přistávání. Úřad NASA právě prohlásil, že opravy a změny, které měly zvýšit bezpečnost vesmírového letadla, provedené v předchozích 32 měsících - (po výbuchu letadla „Challenger“ v lednu 1986) - stály celkem 2.4 bilionu dolarů. Dne 17. listopadu letadlo „Atlantis“ vynese do vesmíru „tajný vojenský náklad“. V r. 1989 má být vykonáno do nadzemského prostoru osm letů, z nichž jedna polovina bude věnována přepravě tajných vojenských nák-

ladů a druhá polovina „vědeckým a komunikačním cílům“. - Bravo USA! Neztrácejte důvěru v sebe a sbytečně Sovětům nepomáhejte!

● ● ●
Bejrút. — Dne 3. října muslimští pro-iráňští teroristé „Islamské Jihad pro osvobození Palestiny“ propustili usedlíka v USA, profesora finančnictví na Koleji Bejrútské university, uneseného v Bejrútu před 20 měsíci. Tehdy s ním byli uneseni tři jiní rodilí Američané, profesori na téže universitě. Syrské autority předaly nyní Singha v Damašku do rukou velvyslanectví Spojených států. US státní department vyslovil své uspokojení z tohoto propuštění a vyslovil přání, aby i jiní rukojmí, unesení v Bejrútu pro-iráňskými teroristy, byli bezodkladně propuštěni na svobodu. Bílý dům a Státní department však zároveň prohlásily, že nemají po ruce žádný náznak toho, že by měli být další zajatci bezprostředně propuštěni na svobodu. Jakousi naději však vzbudilo prohlášení mluvčího pro-iráňského libanonského hnutí Hezbollah: „záležitost zajatců se prý blíží ke svému konci“. Toto hnutí je sice ve vzájemných vztazích s teroristy Jihad, avšak dosud se neví, zda toto prohlášení skutečně odpovídá úmyslu iráňských únosců. V zajetí teroristů Jihad je dosud 17 cizích rukojmí, z nichž je 9 Američanů. Anglie právě obnovila s Iránem plné diplomatické vztahy v naději, že tento krok dopomůže k propuštění na svobodu Terry Waiteho, vyslance anglikánské i římskokatolické církve, un-

LETEM

eseného v Bejrútu spolu s dvěma jinými britskými občany v lednu 1987. Dne 7. října bejrútský magazin „Ash Shiraa“ přinesl zprávu, že prý Terry Waite bude „velmi brzo“ osvobozen spolu s dvěma zajatými Angličany, a že američtí zajatci budou osvobozeni ještě před US presidentskými volbami, které se budou konat 8. listopadu 1988.

● ● ●
New Delhi. — V důsledku letošních mimořádně silných monsunových dešťů byl také severozápad Indie postižen katastrofálními povodněmi. Nejvíce byl postižen stát Punjab. Podle prvních zpráv přitom utonulo asi tisíc lidí, desetitisíce farmářských zvířat zahynulo a statisíce lidí zůstaly bez přístřeší. Celkem bylo zatopeno asi 9 tisíc měst a vesnic. Povodněmi byl také postižen východ sousedního Pakistánu, kde zahynulo 31 lidí a asi 2 tisíce vesnic bylo zatopeno; dosud tam prý zůstává pod vodou 850,000 akrů zemědělské půdy (asi 3,400 čtverečních kilometrů).

● ● ●
Rangoon. — V důsledku ultimata, daného vojenskou vládou gen. Saw Maunga, se desetitisíce burmských vládních zaměstnanců vrátilo 3. října do práce; vláda totiž pohrozila zatčením, či propuštěním z práce těm, kteří by tohoto ultimata nedbali. Opět byly otevřeny vládní úřady, banky, státem vlastněné továrny a po ulicích měst jezdí opět autobusy. Cizí diplomaté to považují za význačné vítězství vojenské vlády nad vůdci oposice, kteří naléhali na to, aby se stávkující do práce nedostavili a tak donutili vojenskou vládu, aby nechala zorganizovat svobodné demokratické volby. Z pozadí všechno řídí diktátor Ne Win, který letos na konci července na lidový nátlak rezignoval ze své vládní funkce. Vláda dříve sice slíbila vypsat jakýchsi voleb, avšak vyslovují se pochybnosti, že tyto

volby povedou v Burmě k demokratickému režimu. Ukázalo se, že pro-marxistická armáda má stále v rukou plnou vládní moc.

● ● ●
New York. — Dne 27. září USA a Španělsko podepsaly smlouvu podle které americká armáda může užívat svých základů ve Španělsku dalších osm let. Smlouvu podepsali v New Yorku US státní tajemník George Shultz a španělský ministr zahraničí Francisco Fernandez - Ordonez. US státní department prohlásil, že poprvé USA nesposkytnou za užívání těchto základů Španělsku žádnou ekonomickou či vojenskou výpomoc. Ve smlouvě je totiž stanoveno, že US vojenská přítomnost ve Španělsku slouží společným zájmům obou zemí. Dříve v tomto roce USA už převedly svých 72 jetů typu „F-16“ ze své základny poblíž Madridu do Itálie, aby tak vyhověly požadavku španělského socialistického ministerského předsedy Felipe Gonzalesa, že USA mají podstatně snížit svou vojenskou přítomnost ve Španělsku.

● ● ●
Vatikán. — Podle zpráv vatikánského rozhlasu 77letý litevský biskup Julijonas Steponavicius po 27. letém vnitřním exilu v SSSR nečekaně přijel do Říma, v doprovodu ještě jiného litevského biskupa. Ve vatikánské ročence je psáno, že „biskupu Steponaviciusovi je znemožněno vykonávat biskupské funkce.“ Ve vatikánských kruzích se má za to, že biskup Steponavicius je ve skutečnosti kardinálem už od roku 1979, když jej papež Jan Pavel II. tajně - „in pectore“ - povýšil na tuto hodnost. Totožnost tohoto tajně jmenovaného kardinála však nebyla dosud zveřejněna.

● ● ●
Londýn. — V Anglii bezdětní manželé, kteří chtějí adoptovat děti, se musejí obrátit na země

SVĚTEM

Třetího světa, kde je porodnost vysoká a kde kvůli bídě a špatné zdravotní službě je mnoho sirotků. Tyto země jsou zejména Brazílie, Ekvador, Peru, Kolumbie a Indie. Anglické „Národní sdružení bezdětných rodičů“ tak zprostředkuje ročně několik set adopcí. Zájemci však musejí zaplatit asi 7 tisíc dolarů za každé dítě - na hrazení jízdného letadlem, právnických poplatků a jiných výdajů, spojených s přepravou dítěte a s procedurou adopce. Paní Phyllis Bowmanová - národní ředitelka „Společnosti pro ochranu nenarozených dětí“ - k tomu poznamenala: „Je to hanba, že každým týdnem je ve Velké Británii tolik nenarozených dětí brutálně roztrháno na kousky při potratech, a že bezdětní manželé, kteří úpěnlivě volají po dětech, je nemohou obdržet doma v Anglii, nýbrž se musejí obrátit na země Třetího světa.“ Podle úředních údajů bylo v r. 1986 v Anglii a ve Walesu provedeno celkem asi 172 tisíc „zákonných“ potratů. Novější údaje dosud nejsou známy.

● ● ●
Ottawa. — Kanadská řeholní sestra Rosalie Bertellová z řádu Šedých sester Božského srdce Páně, je odbornicí v radioaktivním záření. Právě upoutala pozornost kanadských vládních autorit na to, že v kanadském Severozápadním území (Northwest Territory) jsou pastviny - (na kterých se pasou sobi) - dosud znečištěny radioaktivními odpadky z výbuchu sovětské nukleární centrály v Černobylu na Ukrajině v r. 1986. Losí maso je tradičním jídlem kmenů, bydlicích v Severozápadním území, které jsou tak vystaveny vážnému nebezpečí rakoviny a jiných nemocí.

● ● ●
New York. — Středoamerická republika Honduras, přední US spojenec ve Střední Americe, požádala 4. října OSN, aby s pomocí mírové armády, kterou bude nutno utvořit, zajistily přemístění nikaražských guerillů kontras - (které podporují USA) - a levicových vzbouřenců ze Salvadoru z honduraského území do Kostariky a Guatemaly nejdříve na přechodnou dobu; a potom natrvalo jinam. Tuto žádost přednesl v New Yorku honduraský ministr zahraničí Lopez Contreras před Valným shromážděním OSN. Salvadorských guerillů je na území Hondurasu už jen nepatrný počet, avšak desetitisíce guerillů kontras tam

Our 105th Year

SECOND FEDERAL SAVINGS

Member of
Federal Home Loan Bank System

Road 12 & Grand Ave.
FOX LAKE, ILL. 60020
☎ 587-6311

INSURED SAVINGS
—up to \$100,000.00—
by Federal Savings and
Loan Insurance Corp.

A FRIENDLY SAVINGS INSTITUTION SERVING A GREAT COMMUNITY

SAVING IS CONVENIENT HERE!

Every feature of our association is designed with safety, increased earnings and convenience for you in mind.

For your convenience:
— a Save-by-Mail plan,
— easy-to-serve-you office facilities,
— fast service,
— free parking.
Come in,
Satisfying friendly service

CORNER
26TH & PULASKI
CHICAGO, ILLINOIS 60623
PHONE: 277-8500

7345 W. 25TH ST.
N. RIVERSIDE, IL. 60546
PHONE: 442-5700

Vyřizujeme spolehlivě letenky, ubytování v hotelích, půjčky aut, návštěvy Vašich příbuzných z Československa, tuzexové objednávky.
Dobrá služba zákazníkům je naší mnohaletou osvědčenou zásadou.

CIHAK WORLD TRAVEL, INC.

6302 WEST CERMAK ROAD
BERWYN, ILL. 60402

Phones (312) 795-9050 — Chicago (312) 242-6110

mají své základny. Honduras je podstatným prvkem strategie Reaganovy vlády v jejím úsilí o svržení sandinistické vlády v Nikaragvě pomocí guerilů *contras*. Usnesení Valného shromáždění OSN však nemohou být vynucena, a tedy jsou pro členské země prakticky nezávazná. Mají jen mravní hodnotu a jsou určena být světu jakýmsi „majákem“.

● ● ●
Washington. — Podle zprávy washingtonského Úřadu pro sčítání obyvatelstva bylo letošního 1. ledna v USA 245,110,000 obyvatel, zatímco 1. ledna 1987 jich bylo 242,825,000. V USA se vloni narodilo celkem 3,8 milionu nemluvňat a zemřelo 2,1 milionu lidí; přirozený přírůstek tedy tvořil 1,7 milionu lidí. Počet emigrantů příšlých do USA v r. 1987 se odhaduje na 600 tisíc. Celkový přírůstek tedy byl 2,3 milionu lidí, neboli 0,9 % obyvatelstva. Počet bělochů vzrostl o 0,7 % a počet černochů o 1,5 %. Od r. 1960 každoročně obyvatelstvo USA vzrůstalo přibližně o jedno procento. Porodnost - (v USA poměr počtu narozených nemluvňat k celkovému počtu obyvatel) - byla v r. 1987 15,6 na 1,000 lidí, v r. 1986 15,5, v r. 1985 15,7, zatímco v r. 1947 26,5. Úmrtnost - (poměr počtu zemřelých k celkovému počtu obyvatel) - byla vloni 8,7 na 1,000 obyvatel, v r. 1975 9,4. Porodnost i úmrtnost tedy v USA klesají.

● ● ●
Londýn. — Organizace „Amnesty International“, založená před 27 roky, sleduje podle svých možností, jak je v různých zemích světa zachováno „Všeobecné prohlášení OSN o lidských právech.“ Svou nakonec - nestrannou a objektivní práci si získala mezinárodní vážnost, a v r. 1977 byla poctěna Nobelovou cenou míru. Ve své poslední výroční zprávě, uveřejněné letos 4. září, ukazuje, že lidstvo se dosud jen málo zcivilisovalo a v mnohých zemích si dosud počíná jako barbaři. Mnohé země jsou sice technicky vyspělé, avšak jejich obyvatelé a vlády zůstávají „civilisovanými barbary.“ Brutální, barbarské porušování základních lidských práv bylo zjištěno ve 135 dnešních zemích světa. Hrubé porušování lidských práv - (včetně únosů, trýznění a vražd) - pokračovalo dále i ve všech komunistických zemích. V Jižní Americe tisíce lidí stále mizejí - jsou unášeny, trýzněny a vražděny „četami smrti“ a jinými tajnými organizacemi místních nedemokratických vlád; nejhorší v této věci jsou Čile, Brazílie, Kolum-

bie, Salvador a Guatemala. Trýznění vládě nepohodlných lidí - mužů, žen i dětí - je dosud prováděno v 35 zemích, včetně Mexika, Polska, Československa a Jižní Afriky. V Mali a v Zairu jsou odpůrci tamních diktátorů posíláni do tajných koncentračních táborů, kde umírají v době několika měsíců; v Mali pracují v solných dolech a v Zairu jsou postříleni, umořeni hladem, nebo schválně uštknuti jedovatými hady. Masové popravy bezbranných civilistů byly vloni prováděny v Iránu a v Jižním Sudánu. Izrael hrubě porušuje lidská práva Palestinců na okupovaných územích; v posledních 10 měsících vojáci zastřelili skoro 300 bezbranných palestinských civilistů, desetitisíce jich střelbou zranili a tisíce uvěznil bez soudu. Několik desítek jich také bezprávně vypověděli z jejich země. „Amnesty International“ je odpůrcem provádění trestu smrti. V r. 1987 bylo ohlášeno 769 poprav v 39 zemích a dalších 1,185 lidí bylo odsouzeno k smrti v 62 zemích; má se však zato, že počet popravených byl daleko vyšší, protože mnohé popravy jsou vykonávány tajně a nejsou ohlašovány na veřejnosti.

Čemu však nikdo nevěnoval v Anglii ani v USA patřičnou pozornost, a čeho se asi i samotná organizace „Amnesty International“ bojí dotknout, protože v tom hraje zřejmě hlavní úlohu sovětská mezinárodní špionáž, jsou záhadné smrti už dvaceti amerických a anglických vědců, kteří přímo pracovali ve výzkumu prezidentem R. Reaganem navrženého projektu sebeobranu proti vesmírovým dálkovým střelám s nukleárními náložemi. Od chvíle, kdy byly v US Kongresu povoleny první peníze na tento výzkum, začaly se množit záhadné „sebevraždy“, autonehody a podivná zmizení vědců, inženýrů a odborníků, kteří začali pracovat na výzkumu proveditelnosti „Star Wars“. Teprve začátkem letošního října se začala v Anglii celá věc opatrně „ventilovat“ a i

když dosavadní vyšetřování ještě nic jistého neřeklo, začínají se pomalu protrhávat haldy umělého kouře nad Moskvou, která je se všemi špionážními sítěmi svých satelitů do těchto 20 vražd pravděpodobně namočena „až po uši“ a mezinárodní atentátníky z povolání najímá různými oklikami za tvrdé valuty.

● ● ●
Chicago. — Policejní ředitelství města Chicaga hlásilo, že v Chicagu letos vzrostla aktivita pouličních gangů mladistvých; počet jejich vražd stoupl o celých 40 %. V prvních sedmi měsících letošního roku mladiství gangsteři zavraždili celkem 37 lidí; z toho 7 zavražděných připadlo jen na samotnou 18. ulici s blízkým okolím v bývalé České Plzni, kde dnes žijí téměř výlučně Mexičani. Činností gangů mladistvých jsou nejvíce postiženy mexické čtvrti Pilsen Neighborhood, Little Village, Blízký severozápad a černošské čtvrti Humboldt Park, Cabrini Green a celý černošský jih města. Některé oběti gangsterů byly zastřeleny při ozbrojených konfliktech mezi jednotlivými gangy; někdy oběti jsou pouzí diváci, kteří nepřináležejí k žádnému gangu. Jiné oběti jsou zastřeleny z jedoucích aut, protože mladí chlupci, aby mohli být „promováni“ na gangstery, musejí ukázat své mužství tím, že někoho zastřelí. Mladiství gangsteři dobře vědí, že se jim obyčejně nic nestane; jednak je chrání jejich mladistvý věk, jednak je obyčejně těžko dokázat, který gangster vystřelil smrtící kulku. Tak jsou kvůli nedostatku důkazů často jednoduše propuštěni na svobodu. Policie říká, že proti gangsterům mladistvých nemůže nic dělat. Jsou prý to pouze „děti“, a zákon je v USA chrání, jako chrání každé volné sdružení lidí. Opatřit si střelné zbraně pro ně není žádný problém. Policie tedy navrhuje, aby mládež byla vedena k zajímavým aktivitám, aby tak ztratila zájem o gangsterskou činnost. Občané by pak prý měli utvořit zvláštní

spolky, ve kterých by se vzájemně těšili rodiče, kteří ztratili své děti banditstvím pouličních gangů mladistvých. V jiných zemích, které se po Americe neopičí, problém pouličních gangsterů mladistvých neexistuje; mladí lidé se musejí učit anebo musejí pracovat, pěstují sport, mají zájmové kroužky a gangy jsou přísně potírány. Policie by s nimi uměla také všude jinde zatočit, jen ne v USA.

● ● ●
Rabat, Maroko. — Letos v září marocká vláda a vedení guerilů „Fronty Polisario“ bojujících za nezávislost bývalé španělské kolonie Západní Sahary, se dhodly uzavřít příměří a zorganizovat - (pod záštitou OSN) - na tomto území referendum o tom, zdá má zůstat spojeno s Marokem, anebo zda se má stát nezávislým. Alžírsko, které pomáhalo guerilům Polisario a poskytovalo jim zbraně i základnu „Tindouf“ na svém území, vyslovilo s tímto urovnáním svůj souhlas.

Toto urovnání je však nyní ohroženo tím, že 16. září asi 2 tisíce guerilů porušilo příměří a podniklo útok na marockánský obranný násep, táhnoucí se na poušti přes Západní Saharu a prolomilo tento násep na místě zvaném „Oum Dreiga“. Maroko mělo 51 mrtvých a 94 zraněných vojáků, guerilové měli 124 „mrtvých a zraněných“. Marockánský král Hassan poslal do Alžíru své tři významné poradce, aby o tomto incidentu jednali s alžírským prezidentem Chadli Bendjedidem. Maroko se totiž snaží zjistit, zda tento poslední útok guerilů Polisario se stal se schválením Alžírska, které s pomocí Polisario si chce zajistit v severozápadní Africe pro sebe hegemonii, či zda guerilové jed-

nali z vlastního popudu. Dosud nebylo oznámeno, jaký byl výsledek této návštěvy. - Západní Sahara, velká jako náš stát Colorado, je celá pokryta písčnou pouští, skalisky a nízkým porostem; jsou tam však nejbohatší ložiska fosfátových hnojiv na světě. Maroko a Alžírsko obnovily letos v květnu své diplomatické vztahy v úmyslu vyřešit mírovou cestou problém Západní Sahary. Maroko má armádu o 170,000 vojácích; 110,000 z nich musí hájit Západní Saharu proti útokům Polisario. Na Západní Sahare žije asi 80 tisíc nomádů; nyní kolonisují toto území tisíce Marokánců. Polisario zahájili guerilovou válku za nezávislost Západní Sahary už v r. 1975, když Španělsko se rozhodlo toto své koloniální území opustit, a Maroko je postupně obsadilo a anektovalo. Nyní jsou však v Alžírsku velké sociální nepokoje kvůli zkrachovanému socialistickému hospodářství, a tak se celá věc rozporu s Marokem uložila zatím k ledu.

● ● ●
Brazílie. — Když se v r. 1985 stal prezidentem Brazílie Jose Sarney, první civilní prezident od vojenského státního převratu v r. 1964, zahájil cestu demokratisace své země, která byla od r. 1969 řízena autoritářskou ústavou, danou zemi brazilskými generály. Nyní 5. října 559 členů ústavodárného národního shromáždění odhlasovalo novou, demokratickou ústavu Brazílie, která se ihned stala jejím novým základním zákonem. Vojenská ústava ihned pozbyla své platnosti. Tímto byl dokončen přechod od vojenské vlády k civilní. V hlavním městě Brazílie lid na ulicích jásal a zvony tamních moderních kostelů vyzváněly na oslavu této události.

PRAGUE SAUSAGE & DELICATESSEN

- HOME MADE SAUSAGES
- FROZEN FOODS
- HICKORY SMOKED MEATS
- FRESH POULTRY
- ČERSTVÉ DOMÁCÍ UZENINY
- IMPORTOVANÉ LAHŮDKY

**6312 WEST CERMAK ROAD
BERWYN, ILLINOIS 60402**

☎ (312) 795-0250 Rádi vás obslouží a na vaši návštěvu se těší
MARY & STANLEY DYNIA

Save, Invest and Insure Your Investments Right Where You Bank!

MidAmerica Federal
Savings and
Financial Services

Assets over
\$1 BILLION

Cicero 5900 W. Cermak 863-6700 4830 W. Cermak 656-1770
Riverside 40 E. Burlington 442-9700
Clarendon Hills 55th & Holmes 325-7300
LaGrange Park 1921 E. 31st St. 579-1400
Wheaton 250 E. Roosevelt 653-4800
Western Springs 40 W. 47th St. 246-4990
St. Charles 2600 I. Main St 377-2100
Naperville 1001 S. Washington 420-1001 9 E. Ogden Ave 420-8000

Hugo Koranda
Chairman of the Board, Emeritus

ZE SVÁZU SVOBODNÝCH ČS. SPORTOVCO V ZAHRANIČÍ

Náš vynikající čs. sportovec je v Rakousku - a čeká přijetí k nám do Ameriky a píše. „Situace se moc doma nezměnila - i když si to mnozí myslí!“ Z jeho dopisu: „Moje sestra mne navštívila (vracela se z dovolené v Itálii, kam ji pozval její přítel a zaslal peníze na vycestování. Jinak by neměla šanci), tak jsem se dověděl dost. Po mém odchodu byli naši mnohokrát vyslýcháni, vřeholem bylo, že po návštěvě mých amerických přátel v Československu byli můj otec a strýc opět tři hodiny vyslýcháni. Samozřejmě StB sledovala moje přátele od překročení hranic až do odjezdu Neuvěřitelné, je to hnus.“

V Torontě zemřel dr. J. Kraibich, který patřil do pounorové emigrace, rozuměl mladým a byl sportovní povahy Čest jeho památce!

Tonda Čech, bývalý moravský hráč kopané se zotavuje po operaci. Řídí čs. rozhlas v Owosso. Rád se chce zúčastnit oslavy 28. října, která bude v neděli 23. října v Detroitu, kde bude hrát Staročeská dechovka za řízení Luboše Hromádky z Clevelandu.

Pavel Pecháček z Washingtonu - ředitel Čs. oddělení „Hlasu Ameriky“, který byl dlouholetým sportovním reportérem a dopisovatelem promluví na oslavě v Clevelandu.

Z dopisu z domova: „Na den sv. Václava v Edenu bylo Bicanovo odpoledne. Hráli herci proti novinářům a pak Slavia proti XI. Kanonýrům. Jubilant Josef Bican se představil v prvním poločase v červenobílém a v druhém v mužstvu Kanonýrů. 75-letý mladík Bican vydržel hrát - to je co říci! Hrál prý naposled... pravděpodobně!?”

zp

Hluboká demografická proměna francouzsky mluvící Kanady; mladí Quebecané opouštějí kdysi přísně tradiční katolickou morálku

Quebec City. — Kanadská provincie Quebec, kdysi bašta katolicismu v severní Americe, je dnes nábožensky velmi vlažná. Kostely se každou neděli více vyprazdňují. Ještě v r. 1960 asi 80 % tamních katolíků chodilo pravidelně v neděli do kostela, a k žádostem, podaným na úřady, bylo potřebí přiložit doporučení svého faráře. V r. 1986 - novější údaje nejsou známe - však tam už chodilo v neděli do kostela pouze 25 % věřících a z katolických studentů vyšších škol pouze 18 procent.

To znamená „sexuální americká revoluce“ šedesátých let tam způsobila úplnou spoušť. Katolické mravní hodnoty byly opuštěny. - Ještě v r. 1957 se tam narodilo více než 140 tisíc živých nemluvňat a porodnost byla 4.1 - (v Kanadě porodnost znamená průměrný počet dětí, narozených ženě, schopné mít děti, v době mezi 15 a 49 roky jejího věku); v r. 1970 tam porodnost klesla na 2.1 což prakticky znamená, že se tam narodilo právě tolik dětí, kolik lidí tam zemřelo. V r. 1986 se tam narodilo pouze 86,750 živých nemluvňat, čímž porodnost dále klesla na 1.38. Mezi západními zeměmi pouze velmi katolická Itálie má dnes porodnost ještě nižší. Statistikové vypočítali, že nezmění-li se tato tendence, od roku 2011 začne počet obyvatel Quebecu asi klesat, a kolem r. 2080 budou z tamních obyvatel pouze asi čtvrtina potomky domorodých francouzských Quebecanů, zatímco tři čtvrtiny budou potomky přistěhovalců. Kromě toho v r. 1986 bylo v Quebecu provedeno 13,792 „zákonných“ potratů - (Quebeck byl první z kanadských provincií, která otevřela potratové kliniky - a celých 33 % uzavřených manželství tam skončí rozlukou!) - Hedonistická moderní mládež raději už ani neuzavírá man-

želství: dvojice pouze žijí spolu jako manželé a rozejdou se, jakmile je mezi nimi sebemenší nesoulad. Mladí lidé chtějí co nejvíce využít hmotných radostí života a nechtějí mít žádné děti, které jim jsou jen přítěží. Proto: at' žijí všechny antikoncepční prostředky! Mezi touto novou mládeží se však zároveň v znepokojivé míře šíří pohlavní nemoci. Dnes také v Quebecu celá polovina manželů, kteří už mají dvě děti, se nechává sterilizovat. Quebecané však zůstávají hrdi na svou kulturní totožnost, na své francouzské dědictví a jejich autority a přední osobnosti se začínají znepokojovat jen nad tím, že jejich počet se malou porodností zmenšuje. Proto vláda Quebecu rozhodla udělat finanční pobídky rodinám, aby měly více dětí. Rodiče dostanou prémii 500 kanadských dolarů pro každé ze svých dvou prvních dětí a 3 tisíce dolarů za třetí a každé další dítě. Také každá quebecká rodina, mající dvě děti s výdělkem 20 tisíc kanadských dolarů ročně, nemusí platit žádné daně z příjmu, a placená dovolená z důvodu mateřství trvá celý rok. Přitom někteří myslitelé vedou navíc i písemnou kampaň za zvýšení porodnosti v Quebecu. Jeden z nich je Georges Allaire, profesor filosofie, otec 13 dětí - (nejstaršímu je 19 let, nejmladšímu 10 měsíců) - který napsal knížku „Pourquoi pas dix? - Proč ne deset?“ - ve které mluví o své vlastní zkušenosti. Říká, že protiporodová antikoncepční „etika“ se „vyhýbá životu a lásce“. Tuto svou knihu napsal, když měl 10 dětí; od té doby se mu narodily tři další. Dosud však prodal pouze 700 výtisků svého díla ve francouzštině; nyní bylo přeloženo i do angličtiny. Tento začáteční neúspěch mu však neodnímá jeho optimismus a osobně pevně doufá, že Bůh mu nakonec dá vítězství. Někteří však v tom ohledu chovají méně naděje a kladou si otázku, zda tato kampaň a vládní politika pro rodinu nepřicházejí snad příliš pozdě. Mentalita proti rodině a proti tradičním mravním hodnotám mezi mládeží je totiž už příliš silná a rozšířená. Nikdo neví, zda úsilí změnit tento trend se nakonec podaří a tak at' se páni běloši příliš nedívají ani v Kanadě. až budou „utlučeni“ čínicemi příslušníků latinské a černošské rasy. Ženy, jichž je ve světě téměř o 25 % více než mužů, budou chtít být ve velké většině vždycky matkami, a tak za dalších sto či dvě stě let, bude asi z pozemšťanů „eintopfgericht“, ras a národů.

V Polsku a v Jugoslávii začíná jít do tuhého

Je to doopravdy
nebo jen fraška?

Varšava. — Gen. Wojciech Jaruzelski se už také plně zapojil do reformního hnutí Gorbačovovy glasnosti. Dne 5. října navštívil průmyslové město Poznaň. Nepřijel tam jako obvykle ve své vojenské uniformě, nýbrž v elegantním šedém civilu. Šel přímo mezi lid na ulici, aby vyslechl jeho stížnosti proti vládě a odpověděl mu na kladené otázky. Setkal se se studenty, dělníky, intelektuály, hospodyněmi i předsedy komunistických pracovních unií. Slyšel o tom, že v obchodech přihrádky zejí prázdnotou, že je nutno čekat celé roky, než vláda přidělí rodině nový byt, že životní úroveň, která už je velmi nízká, klesá ještě více, a že by měla být povolena federace svobodných pracovních odborů Solidarita. Dělníci prý jsou už unaveni tím, že v komunistických uniích předseda podniku pouze přinese vládní rozkaz a řekne: „Takhle to musí být“ - a debaty jsou u konce. A proč vláda nyní chce najednou vyjednávat se Solidaritou? Chce snad nakonec „obětovat“ své komunistické unie?... Jaruzelski vše trpělivě vyslechl a odpovídal s klidem a sebedůvěrou. Byl stejně obratný jako Gorbačov za své nedávné návštěvy v Krasnojarsku na Sibiři, kterého patrně napodoboval. Řekl, že vláda chce jednat se Solidaritou proto, že její lidé se změnili a dnes už opravdu chtějí spolupracovat pro dobro země a pro vyřešení jejich hospodářských těžkostí. Vláda však nikdy neopustí své komunistické unie. Pozorovatelé upozornili na rozdíly mezi touto návštěvou a dřívějšími návštěvami Jaruzelskiho. Dříve bylo při jeho návštěvách všechno předem pečlivě zorchestrováno. Jemu či jinému vládnímu návštěvníku se jako na povel tleskalo, setkal se vždy pouze s vybranými komunisty, otázky a odpovědi byly předem připraveny a nebylo ani řeči o stížnostech. Nyní se však Jaruzelski

setkal „se skutečným polským lidem“ a vyslechl jeho stížnosti. Každý mohl otevřeně říci to, co si myslel. Televize pak o tom celou půlhodinu věrně informovala po celé zemi... Pozorovatelé říkají, že v kádru glasnosti se komunistická mašinerie propagandy stala mnohem rafinovanější, než byla dříve - kdy byla velmi neobratná. Komunistický základ však zůstává nezměněn.

**Jugoslávie má vedle
hospodářských těžkostí
navíc ještě
národnostní nepokoje.**

Bělehrad. — Také v Jugoslávii se komedie glasnosti a perestrojky právě točí na plné obrátky. Dne 5. října 5 tisíc dělníků pochodovalo v Bělehradě k parlamentu už druhý den, údajně na protest proti tomu, že vládě se nepodařilo snížit 217 % inflaci a 15 % nezaměstnanost. Podle zprávy bělehradského rozhlasu zároveň ve středu Srbska na 140 tisíc lidí požadovalo při demonstraci zvýšení životní úrovně a větší kontrolu Srbska nad autonomními provinciemi Kosovo s početnou menšinou Albánců a Vojvodina. Předseda komunistické strany Jugoslávie Stipe Suvar ujistil, že bude provedena „obroda kádrů“ ve vedení šesti jugoslávských republik a obou autonomních provincií. Už 17. října má být také provedena změna osob ve vládnoucím federálním Politbyru, sestávajícím z 23 členů. Do té doby Politbyro bude musit rozhodnout, kteří z jeho členů nesou zodpovědnost za současnou „nejhorší politickou a ekonomickou krizi od druhé světové války“ v zemi. Dne 6. října po dvou dnech demonstrací - v Novi Sad prý bylo 15-členné Politbyro provincie Vojvodiny donuceno demonstranty, kteří vpadli do ústředí strany, rezignovat; Ústřední výbor v Bělehradě prý pak tuto rezignaci schválil! Demonstranti tam házeli na policii a na místní politické osobnosti kamením a láhvemi; 41 lidí bylo přitom zraněno, 20 oken rozbito a 4 osoby zatčeny. „Velmi dojemné je“, že zdělovací pros-

PŮJCOVNA
českých i amerických
filmů
otevřena denně
6114 Cermak Rd.,
Cicero, IL 60650
☎ (312) 652-8857

PŘEKLÁDÁM
z češtiny a slovenštiny legální
osobní a školní doklady,
které mohou zároveň notářsky
ověřit a potvrdit.
Píště na adresu:
I. O. KOVÁŘ
P. O. Box 176
Riverside, IL. 60546
nebo volejte:
☎ (312) 442-7115

MINARIK'S BAKERY

Možno
objednat
telefonem:
laskava
a rychla
obsluha cesky

FINEST CZECH PASTRIES AND COOKIES
WE SPECIALIZE IN
PARTY AND WEDDING CAKES

- Všechny pekařské a cukrářské výrobky
- Evropské speciality
- „Special Homemade“ cukroví
- Velmi chutné maslové housky a strůdl

5832 W. Cermak Rd., Cicero, IL. 60650

tředky o tom informovaly, a že policie do demonstrací nezasáhla! Političtí pozorovatelé podotkli, že nikdy předtím v celých dějinách komunistické Jugoslávie lidové demonstrace nedonutily celý blok komunistických vůdců k odstoupení! Dne 7. října v Titogradě v Montenegro asi 10 tisíc dělníků demonstrovalo a volalo: „Vy jste zradili lid!“ Požadovalo rezignaci předsednictva komunistické strany tohoto státu a to ihned! V Bělehradě vládnoucí Politbyro slíbilo změny vysokého komunistického personálu a provedení radikálních ekonomických reforem ve smyslu ekonomie svobodného trhu. Ministerský předseda Branco Mikulić řekl, že 29. listopadu parlament adoptuje reformy jugoslávské smíšené ekonomie; prý bude dovoleno více soukromého podnikání, cizincům bude dovoleno vlastnit i většinu akcií v podnicích a nevýnosné státní společnosti budou buď prodány anebo zavřeny. Také v Kuserači - 90 mil jižně od Bělehradu - několik tisíc dělníků požadovalo vyšší mzdy a sesazení komunistických vůdců. V Bělehradě zase asi 400 studentů středních škol pochodovalo na parlament; přitom skandovali: „Křesťanští Srbové se nikdy nevzdají vládní moci v autorní provincii Kosovo, kde 90 % obyvatel jsou mohamedánští Albánci.“ - Dne 8. a 9. října pokračovaly protestní demonstrace v Montenegro; desetitisíce demonstrantů požadovaly odstranění místního vedení komunistické strany a stěžovaly si na etnickou diskriminaci. Paravojenská policie - (poprvé od června, kdy v Jugoslávii začaly nepokoje různých národností) - užila v Titogradě proti demonstrantům pendreků a slzotvorného plynu; místní univerzitní studenti pak na protest proti násilí policie zahájili stávkou hladem. Jugoslávský prezident Raif Dizdarević 9. října varoval na televizi Jugoslávce, aby skončili protestní demonstrace nebo že jinak bude zle. Bude-li prý dále docházet ke srážkám mezi demonstranty a paravojenskou policií, může být v zemi vyhlášen výjimečný stav. - Tak v Jugoslávii, stejně jako v ostatních komunistických zemích, strana musí zůstat bez viny a omylů: zodpovědnost za neúspěchy režimu musejí vzít na sebe vrchní komunistické kádry - ačkoliv ve všem věrně poslouchaly rozhodnutí strany - musejí odstoupit a pak jsou nahrazeny jinými osobami. Zatím není viditelné, jak tato „komedie glasnosti“ v Jugoslávii skončí.

Portrét dr. Karola Strmeňa, slovenského básníka, žijícího v USA

Výbor festivalu slovenského dědictva státu New Jersey schválil návrh na udělení vyznamenání - plakety roku 1988 právě tomuto neúnavnému slovenskému poetovi.

Karol Strmeň sa narodil v Slovenskom Mederí, dnešnom Palárikove. Študoval v Nových Zámkoch, Šuranoch a v Bratislave. Roku 1945 opustil svoju rodnú vlasť. Cez Rakúsko a Taliansko vyemigroval do Spojených štátov, kde žije dodnes. Po príchode pracoval v redakcii časopisu Slovenská obrana, ktorý vychádzal v Scrantone, v spolkovom štáte Pensylvánia. Neskôr vyučoval francúzštinu a latinčinu na benediktínskej Vyššej škole v meste Cleveland. Po doplnení pedagogických, akademických vied a filozofických štúdií dosiahol roku 1966 doktorát filozofie. Dnes pôsobí ako profesor francúzskej literatúry na Clevelandskej univerzite. Doktor Karol Strmeň píše vlastné, pôvodné básne a súčasne prekladá z 21 rečí. Za svoje básnické preklady ho poctila vyznamenaním aj francúzska vláda. A ďalším ocenením jeho práce je aj plaketa, ktorú mu odovzdali 25. septembra v rámci 13. Festivalu slovenského dedičstva v meste New Jersey.

A keď sme už pri festivaloch, tak nemožno zabudnúť ani na letnú slávnosť 17. júla v americkom meste Danville.

Prednadväť, v júni tohto roku si naši krajanovia v Spojených štátoch pripomenuli význačné výročie: júňové číslo časopisu Slováč v Amerike bolo jeho jubilejným tisícim vydáním.

Tento nezávislý slovenský krajský časopis založili 21. decembra 1889 v americkom meste Plymouth v štáte Pensylvánia. Hybnou silou bol pri tom známy slovenský fraternalista Anton Ambrose. Slováč v Amerike je prvým slovenským časopisom v zahraničí, ktorý si pripomína takýto historický milník. Začal ako týždenník, neskôr - počiatkových rokoch nášho storočia - sa stal dokonca denníkom. Roku 1907 sa jeho náklad pohyboval na rekordnej úrovni: 35 tisíc výtlačkov. Neskôr sa z denníka stal opäť týždenník, v poslednej dobe je mesačníkom. Slováč v Amerike bol dočasnou úradnou publikáciou krajských organizácií Slovenský katolícky Sokol, Prvý slovenský veniec Slobodného Orla a Katolícky Sokol. Na stránkach Slováča v Amerike sa už dlhé desaťročia objavujú mnohé radostné a menej radostné správy z tamojšieho krajského života. V dobrých i zlých časoch bol Slováč v Amerike zrkadlom a barometrom slovenskej komunity v Spojených štátoch. Videli a čítali ho takpovediac štyri generácie slovenských emigrantov, od konca uplynulého storočia, v medzivojnovom období, do jeho článkov sa zahľbili utečenci pred komunistickým režimom po februári

1948, ako aj Slováci, ktorí odišli zo svojej vlasti po invázii vojsk Varšavského paktu pred dvadsiatimi rokmi.

Slovenskú časť tejto relácie sme začali portrétom slovenského básníka doktora Karola Strmeňa a skončíme ju portrétom doktora Jána Smereka, oslávenca, ktorému aj keď trochu oneskorene ale predsa zblahoželáme k významnému životnému jubileu.

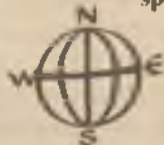
15. mája sa doktor Ján Smerek dožil osemdesiat rokov. Narodil sa vo Zvolene, na Strednom Slovensku, kde aj vychodil ľudovú školu. Gymnázium ukončil v Rožnave, kde maturoval roku 1926. V rokoch 1926 až 28 študoval právo na Karlovej univerzite v Prahe. V právnických štúdiách pokračoval na Univerzite Komenského v Bratislave. Promoval roku 1931 za doktora právnych a štátnych vied. Verejne začal pôsobiť na Krajskom súde v Bratislave. Roku 1936 ho krajský prezident súdu Slovenska Jozef Országh poveril organizovať cestu vtedajšieho československého prezidenta doktora Edvarda Beneša po Slovensku. Po druhej svetovej vojne sa stal hlavným odborovým radcom na Ministerstve zahraničného obchodu v Prahe. Roku 1947 bol vymenovaný za obchodného atašé československého veľvyslanectva v Ríme. Po prevzatí moci komunistami vo februári

1948 emigroval doktor Ján Smerek do Kanady. Usadil sa v Toronte. Po začiatkoch v rôznych firmách pracoval ako plánovací analytik a ekonóm provinčnej vlády v Ontáriu. V Toronte sa doktor Ján Smerek venoval aj krajskej a spisovateľskej činnosti. Prispieval článkami do exilových časopisov Nový domov a Naše snahy. Roku 1968 vydal knihu „The Czechs and Slovaks in Canada“, po slovensky Češi a Slováci v Kanade. Neskôr koordinoval vydávanie zborníka o Slovenskom národnom povstaní. Bol členom a aktívnym prispievateľom v Canadian Institute of International Affairs, v slovenskom preklade Kanadský ústav pre medzinárodné záležitosti, ďalej v krajských spolkoch Československý spolok, Kanadský podporný spolok, Stála konferencia slovenských demokratických exulantov a bol zakladajúcim členom Rady slobodného Československa. Na cirkevnom poli pracoval v Slovenskej evanjelickej cirkvi a v anglikánskej cirkvi, kde dokonca prednášal talianskym prístáhovalcom v ich rodnej reči. Osemdesiate narodeniny oslávil doktor Ján Smerek v plnej duševnej svezosti a v kruhu svojej rodiny.

(Ze slovenských relácií RSE v Mnichově o krajanoch v zahraničí. Bylo vysláno do Československa 16.7.88)

DISCOVERY TRAVEL, INC. 641 S. La Grange Rd. LA GRANGE, IL 60525

Pozvání příbuzných z Československa rychle-
spolehlivě-bez poplatku, letenky za nejnižší ceny.
Všechny doklady vystavené naší kanceláří
jsou notářsky ověřené.

Zařídíme pasy, víza, rezervace
hotelů, aut, pojištění, překlady

Pro bližší informace a tiskoviny volejte:
LIBBY BUCEK ☎ (312) 482-8515 kancelář
☎ (312) 354-7707 večer domů

COMMERCIAL NATIONAL BANK

Special Service for Special People

Member F.D.I.C.

Main Bank
3322 South
Oak Park Ave.
Berwyn, Illinois
60402
Manor Branch
5919 West
35th Street
Cicero, Illinois
60650
ALL PHONES:
484-0800

LEKÁRENSKÝ TELEFON: DOMACÍ TELEFON:
☎ 484-0106 ☎ 749-0281

Poslani leků vašim příbuzným či kamkoliv
rychle a bezpečně vyřídí

HOLEČEK PHARMACY

PH. MR. VLADIMÍR HOLEČEK, R.Ph.

NAPROTÍ BERWYNSKÉ RADNICI

6705 West 26th STREET, BERWYN, Illinois 60402

Czechoslovak
Radio Broadcast

795-6172

SPECTRUM

WCEV 1450 AM

„Poslouchejte v celém „Chicagoland“
nový, pestrý čs. pořad „SPECTRUM“,
každé úterý v 8.05 P.M. - 8.30 P.M.
na vlně 1450 AM WCEV Radio
pod vedením Jarmily Smrčkové

599-4372

ROZPOČTY ZDARMA

Independent Glass Service VEŠKERÉ SKLENÁRSKÉ PRÁCE

KOVOVÁ DVOJITÁ OKNA (STORM WINDOWS)
PLEXIGLASS — ZRACDLA

8014 SOUTH NATCHEZ AVENUE
BURBANK, ILLINOIS 60459

WILLIAM KRÁTKÝ

evropský vyučený sklenář u dědy a otce v Československu

Neuvěřitelné!

**Takto to prý vypadá
ve studentských ubytovnách
při veřejných univerzitách.**

Zde podáváme překlad části dopisu, nedávno složeného studentkám mezinárodním hnutím „Servant Ministries“, které sponsoruje program UCO (University Christian Outreach). Toto hnutí usiluje o znovuzavedení křesťanských hodnot a zásad do veřejných universit. OCU má nyní 25 kapitol v 7 zemích; jeho aktivními členy je nyní více než 6 tisíc studentů. V USA je jeho adresa: Servant Ministries, P.O. Box 8229, Ann Arbor, Michigan 48107, tel. (313) 761-8505.

***

„Milý příteli, máte-li v koleji syna, dceru či vnuka, hned asi poznáte, že to, co zde říkáme, je věrný a pravdivý popis života v ložnicích na našich dnešních veřejných kolejích. Popisujeme sice to, co přímo vidíme na jedné velké státní universitě amerického středozápadu, avšak platí to také o mnohých jiných kolejích a univerzitách po celých Spojených státech.

Začneme s koncem týdne. V sobotu a v neděli ráno studenti často musejí s velkým úsilím hledat záchod, kterého by mohli použít, kdyby šli z jednoho poschodí do druhého. Většina záchodů je však naprosto nepoužitelná. Podlahu kryjí pomyje a vše co málo slavná studentka mládež v noci vyzvracela, poloprázdné pивní plechovky a kaluže vyčichlého piva. Záchodové mísy jsou také plné prázdných lahví či pivních konserv. Všude je plno randálu. Ječení stereo v ložnicích už jde samo dost na nervy; ještě horší však je občasné téměř dobytčí ržání a výkřiky studentů, které se odněkud ozve v kterékoliv noční hodině. Nezkušení nováčkové vyběhnou na chodbu v úmyslu poskytnout pomoc některému spolustudentovi, který, jak se domnívají, se ocitl v nějaké velké tísní. Zjistí však, že některý student, myslící jen sám na sebe, si vyvířil a málo se staral o to, že tím ruší druhé. V poslední době dochází na kampusech ještě k novému druhu povyku: studenti tloučou v opilosti svými hlavami do zdi podle rytmu hlučné elektronické muziky, kterou jim hraje magnetofonová páska.

Pornografie je všude přítomná. Nejen uvnitř samotných studentských pokojů, nýbrž i zevně na dveřích. Nejsou to pouze reklamní obrázky z „Playboye“ a ze sportovních
(Dokončení na str. 15)

SOLLICITUDO REI SOCIALIS

(Proslov sv. Otce Jana Pavla II.
z vatikánského rozhlasového vysílání)

Ctihodní bratři, milovaní synové a dcery, zdraví a apoštolské požehnání:

I. Úvod:

1. Sociální starostlivost církve, jejímž cílem je opravdový rozvoj člověka a společnosti, takový, jenž respektuje a povznáší lidskou osobnost ve všech jejích rozměrech, se vždy projevovala nejrůznějšími způsoby. Jedním z výsadních prostředků v tomto směru se v poslední době stal učitelský úřad římských papežů, který již od encykliky Lva XIII. „Rerum Novarum“ - jež je jakýmsi výchozím bodem - často rozebíral tuto otázku. Data vydání různých sociálních dokumentů často připadala právě na výroční dny onoho prvého.

Papežové též dbali na to, aby těmito svými zásahy objasňovali i nové rysy sociálního učení církve. Proto se již od zmíněného a velmi platného přínosu Lva XIII., obohacovaného pak dalšími příspěvky, vytvořil určitý stále doplňovaný věroučný kodex. Ten je stále členitější v důsledku toho jak církev - v plnosti Kristem zjeveného Slova a působením Ducha sv. - vykládá události tak, jak postupně probíhají v dějinách. Snaží se tak lidi vést a odpovídat, po důkladném uvážení a za pomoci lidských věd, na jejich povolání, jímž je zodpovědně budovat lidskou společnost.

2. V tomto obsáhlém sborníku sociálního učení je zahrnuta a vyniká i encyklika „Pokrok národů“, kterou můj ctihodný předchůdce Pavel VI. vydal 26. března 1967.

O stále časovosti této encykliky se můžeme snadno přesvědčit, připomeneme-li celou řadu vzpomínkových oslav, které se loni konaly v různých formách a kruzích církevního i občanského světa. Za tímto účelem Papežská komise „Spravedlnost a mír“ rozeslala v minulém roce oběžník synodům katolických východních církví a biskupským konferencím. Žádala v něm o názory a návrhy, jak co nejlépe oslavit výročí zmíněné encykliky a zároveň též jak obohatit její učení a učinit ji časovější. Na sklonku jejího 20. výročí svolala pak též komise slavnostní shromáždění, jehož jsem se zúčastnil tím, že jsem na něm pronesl závěrečnou řeč. Nyní pak, i s ohledem na obsah odpovědí na citovaný oběžník, považuji na závěr roku 1987 za vhodné vydat novou encykliku yěnovanou tématice „Pokroku národů“.

3. Zamýšlím tím dosáhnout hlavně dva dost náročné cíle: prvním je vzdát čest tomuto historickému dokumentu Pavla VI. a jeho učení; druhým je znovu potvrdit - v linii, vytýčené mými ctihodnými předchůdci na Petrově stolci - plynulost církevního sociálního učení a zároveň i jeho stále doplňování. Plynulost a doplňování jsou vlastně novým důkazem neměnné hodnoty církevního učení.

Tyto dvě složky jsou typické pro její učení v sociální oblasti. Na jedné straně je stálé, poněvadž zůstává stejné ve svých základních myšlenkách, v zásadách, podle nichž se uvažuje, v měřítcích pro úsudky, v zásadních směrnicích pro další činnost, především však ve svém životním spojení s evangeliem Páně; na druhé straně je stále nové, poněvadž se nutně a vhodně přizpůsobuje měnlivým historickým poměrům a nepřetržitěmu proudu nových událostí, v němž probíhá život lidí a společnosti.

4. S přesvědčením, že učení encykliky „Pokrok národů“, určené lidem a společnosti šedesátých let, si zachovává všechnu sílu, s níž mluví lidem do svědomí, i dnes na sklonku osmdesátých let, a dále ve snaze vyznačit vůdčí linie dnešního světa - vždy ovšem ze zorného úhlu hlavního motivu, jímž je rozvoj národů, dosud ještě ani zdaleka nedosažený - mám v úmyslu prodloužit její ozvěnu a zároveň připojit i různé aplikace na nynější historické údobí, které jistě není méně dramatické než před 20 lety.

Víme dobře, že čas probíhá stále ve stejném rytmu; dnes však máme dojem, jakoby podléhal stálému zrychlování, hlavně v důsledku toho, že jsou stále početnější a složitější jevy, jež zažíváme. I když si svět, jak se utvářel během posledních 20 let, sice udržuje některé základní jistoty, přesto prodělal značné

změny a vykazuje zcela nové rysy.

Nynější údobí na prahu 3. křesťanského tisíciletí se vyznačuje stále širším očekáváním jakéhosi nového „adventu“, jenž by se určitým způsobem vztahoval na celé lidstvo. To nám poskytuje příležitost prohloubit učení encykliky a vidět, jaké obzory otevírá do budoucna.

Účelem této naší úvahy je zdůraznit, za pomoci teologického rozboru současné skutečnosti, nutnost získat, v duchu oné encykliky obsažnější a podrobnější pojem o vývoji a poukázat též na některé způsoby jeho uplatňování.

II. Novost encykliky „Pokrok Národů“

5. Dokument Pavla VI. hned po svém vydání vyvolal pozornost veřejného mínění svou novostí. Poskytl možnost, aby se lidé konkrétně a velmi jasně přesvědčili o zmíněných dvou typických složkách sociálního učení církve, tj. o jeho plynulosti a stále obnově. Proto také vůdčí linií těchto mých úvah bude úmysl znovu odhalit četné rysy tohoto učení pozornou četbou oné encykliky.

Dříve bych se však rád zmínil o datu jejího vydání, o r. 1967; sám fakt, že Pavel VI. se rozhodl zveřejnit svou sociální encykliku v onom roce je pohnutkou, abychom tento dokument spojovali s II. Vat. koncilem, který byl uzavřen 8. prosince 1965.

6. V takovém faktu je třeba vidět něco víc než pouhou časovou blízkost. Encyklika „Pokrok národů“ se určitým způsobem jeví jako dokument pro uplatňování koncilního učení. Ne tak kvůli tomu, že se stále odvolává na koncilní texty, jako spíše proto, že vyvěrá ze starostlivosti církve, jež dala podnět k práci koncilu, obzvláště pak pastorální konstituci „Radost a naděje“, tj. z péče o koordinaci a další rozvíjení mnoha témat jejího sociálního učení.

Můžeme proto tvrdit, že encyklika „Pokrok národů“ je jako by odpovědí na koncilní výzvu, kterou začíná konstituce „Radost a naděje“. „Radost a naděje, smutek a úzkost lidí naší doby, zvláště chudých a jakkoli postižených, je radostí a nadějí, smutkem a úzkostí Kristových učedníků a není nic opravdu lidského, co by nenalezlo odezvu v jejich srdcích.“ Tato slova vyjadřují základní důvod, jenž dal podnět k tomuto velkému koncilnímu dokumentu, jenž vychází ze stavu chudoby a nedostatečného rozvoje, v němž žijí miliony a miliony lidských bytostí.

Tato bída a nedostatečný rozvoj jsou, jinými slovy, smutek a úzkost dnešních lidí, zvláště chudých. Při pohledu na toto nedozírné utrpení a bolest koncil chce vytýčit obzory radosti a naděje. Na stejný cíl je zaměřena i encyklika Pavla VI. dokonale věrná duchu koncilu.

7. I ve svém tématickém obsahu encyklika navazuje na velkou tradici sociálního učení církve; současně podává nový výklad a bohatý souhrn, jak je koncil vypracoval zejména v konstituci „Radost a naděje.“

Pokud jde o obsah a vlastní náměty, které encyklika znovu podává, je třeba zdůraznit tyto prvky: Církev, bohatá zkušenostmi s lidstvem, si je vědoma své povinnosti „zkoumat znamení doby a vykládat je ve světle evangelia“; stejně hluboce si uvědomuje své poslání „sloužit“, které se ovšem liší od funkce státu, i když se církev konkrétně stará o osudy lidí jako jednotlivců; poukazuje i na křiklavé rozdíly v postavení těchto osob; koncilní učení jako věrná ozvěna staleté církevní tradice, znovu potvrzuje, že světové zdroje bohatství patří všem; správně oceňuje i dlouhodobou církevní tradici o přírodě a technické civilizaci, které mají být zaměřeny na osvobození člověka, aniž by se přehlížely jejich meze; konečně ve svém vlastním tématu, jímž je rozvoj, encyklika naň klade důraz jako na velmi závažnou povinnost rozvinutějších národů pomáhat zemím, které se teprve začínají rozvíjet. Stejně pojetí rozvoje, jak jej chápe encyklika, vyplývá přímo i z toho, jak tento problém klade uvedená pastorální konstituce.

Tyto i jiné výslovné odkazy na pastorální konstituci vedou k závěru, že encyklika se jeví jako aplikace sociálního učení koncilu na specifický problém rozvoje a zaostávajícího rozvoje národů.

8. Tento stručný rozbor nám pomáhá lépe ocenit novost encykliky. Lze ji přesněji vyjádřit ve třech bodech:

První je sám fakt, že tu jde o dokument vydaný nejvyšší autoritou katolické církve a určený jak samotné církvi, tak i „všem lidem dobré vůle“, i když se dotyčná látka na první pohled jeví jen jako hospodářská a sociální, tj. rozvoj národů. Výraz „rozvoj“ je zde totiž převzat ze slovníku společenských a hos-

**Doporučte Hlas národa
svým přátelům a známým**

podářských věd. Z tohoto hlediska encyklika „Pokrok národu“ kráčí přímo ve šlépějích encykliky „Rerum Novarum“, která pojednává o „postavení dělníků“. Při povrchním rozboru by se obě tato témata mohla zdát cizí oprávněné starostlivosti a péči církve jako náboženského zřízení. Rozvoj snad dokonce ještě víc než postavení dělníků.

Uvážíme-li plynulou souvislost encykliky Lva XIII. s dokumentem Pavla VI., je třeba jí přiznat zásluhu, že zdůraznila etický a kulturní ráz tematiky týkající se rozvoje a stejně tak i oprávněnost a nutnost církevního zásahu v této oblasti.

Křesťanské sociální učení tím znovu vyjádřilo svou povahu a požadavek aplikovat Boží slovo na život lidí a společnosti, jakož i na pozemské skutečnosti, které s ním souvisejí. Podává přitom zásady pro rozjímání, měřítko pro úsudek a vůdčí směrnice pro činnost. V dokumentu Pavla VI. nalézáme všechny tři prvky spolu s jejich převážně praktickým zaměřením, tj. na morální jednání.

Proto také církev, když se zabývá rozvojem národů, nemůže být obviňována, že překračuje vlastní pole své kompetence a tím méně příkaz a poslání, jež dostala od Pána.

9. Druhým bodem je novost encykliky „Pokrok národů“ pokud jde o rozsáhlé obzory, které otevírá problému, jenž se obecně nazývá „sociální otázka“.

Ve skutečnosti vstoupila do těchto širších obzorů již encyklika Jana XXIII. „Matka a učitelka“, která se v koncilní konstituci „Radost a naděje“ ozývá jako ozvěna. Přesto však církevní učitelský úřad na sociálním poli dosud nedospěl k zcela jasnému potvrzení, že sociální otázka nabyla celosvětový rozměr a stejně tak neučinil z tohoto tvrzení a příslušného rozboru vůdčí směrnice pro činnost. Dosáhl toho až Pavel VI. ve své encyklice.

Podobné zaujetí tak významného stanoviska poskytuje i velké obsahové bohatství, na které je rovněž užitečné poukázat.

Především je třeba vyloučit jeden možný omyl. Uznání, že sociální otázka nabyla celosvětový rozměr vůbec neznamená, že pozbyla svou působivost a význam na celonárodní a místní úrovni. Znamená to naopak, že problémy v továrnách, anebo v dělnickém a odborovém hnutí určité země či oblasti, nelze považovat za rozptýlené ostrůvky bez vzájemného spojení, nýbrž že v rostoucí míře závisejí na vlivu těch činitelů, které leží mimo hranice jednotlivých oblastí a národů.

Z hospodářského hlediska je bohužel mnohem více zemí, které se teprve začínají rozvíjet nežli již rozvinutých států. Zásady lidí, kterým dosud chybějí statky a služby, jež poskytuje rozvoj, jsou mnohem početnější než ty, které je mají k dispozici.

Stojíme tu tedy před závažným problémem nerovnoměrného rozdělení prostředků nutných k životu, třebaže tyto prostředky byly původně určeny všem lidem, stejně tak jako užitek, který z nich plyne. Za tento stav však nejsou zodpovědní nemajetné národy a tím méně jakási jejich odevzdanost osudu, závislá na přírodních podmínkách či na celém souhrnu okolností.

Když encyklika Pavla VI. prohlašuje, že sociální otázka nabyla celosvětový rozměr, chce tím především upozornit na morální fakt, který tkví svými základy v objektivním rozboru dané skutečnosti. Podle slov téže encykliky, „každý si má tento fakt uvědomit“, a to právě proto, že se přímo týká svědomí, jež je zdrojem morálního rozhodování.

V tomto rámci novost encykliky nespočívá ani tak v tomto historickém potvrzení universalnosti sociální otázky, jako spíše v mravním hodnocení této skutečnosti. Proto také osoby zodpovědné za veřejné záležitosti a s nimi i jednotliví občané bohatých zemí, zvláště jsou-li křesťané, mají mravní povinnost - podle příslušného stupně zodpovědnosti - při osobních i vládních rozhodnutích, brát zřetel na tento universalní vztah a vzájemnou závislost, která existuje mezi jejich jednáním a bídou i nedostatečným rozvojem tolika milionů lidí. Řečeno ještě přesněji, encyklika Pavla VI. chápe tento morální závazek jako solidární povinnost. Takové tvrzení, třebaže se ve světě již mnoho věcí změnilo, má i dnes stejný důraz a platnost jako v době, kdy byla encyklika napsána.

Z druhé strany, aniž bychom odbočovali od tohoto morálního hlediska, novost encykliky spočívá i v zásadním postavení problému, podle něhož sám pojem rozvoje se značně mění, uvažujeme-li o něm ze zorného úhlu universalní vzájemné závislosti. Opravdový rozvoj nemůže totiž spočívat v pouhém hromadění bohatství ani v širším přístupu ke statkům a služ-

bám, jestliže se toho dosahuje za cenu nedostatečného rozvoje obrovského množství lidí a bez patřičného přihlídnutí ke společenským, kulturním a duchovním rozměrům lidské bytosti.

10. Jako třetí bod, encyklika je značným novým přínosem k celkovému sociálnímu učení církve i k samotnému pojetí rozvoje. Tato novost se zračí ve větě, kterou čteme v závěrečném paragrafu dokumentu a kterou lze považovat za souhrnnou formulaci, nehledě na její historickou hodnotu: Rozvoj je novým jménem pro mír.

Jestliže však ve skutečnosti sociální otázka nabyla celosvětový rozměr, pak je to proto, že požadavek spravedlnosti může být uspokojen pouze na téže, tj. světové úrovni. Opomíjení tohoto požadavku by mohlo prospívat pokusům o násilnou odpověď ze strany obětí nespravedlnosti, jak tomu bývá při vzniku mnoha válek. Masy obyvatelstva, vyloučené ze spravedlivého rozdělování statku, původně určených všem by se mohly ptát: Proč nemáme odpovědět násilím těm, kteří s námi jako první začali násilně jednat? A zkouáme-li situaci ve světle rozdělení světa do ideologických bloků - které existovalo již v r. 1967 - jeho následků a odrazu v hospodářské a politické závislosti, pak to nebezpečí ještě více roste.

K této první úvaze o dramatickém obsahu formulace uvedené v encyklice, se připojuje další, na kterou tento dokument rovněž poukazuje, jak ospravedlnit fakt, že velmi značné částky peněz, které by mohly a měly být určeny na podporu rozvoje národu, slouží naopak k obohacování jednotlivců či skupin, anebo jsou jimi ještě víc rozšiřována skladiště zbraní jak v rozvinutých tak i v teprve se rozvíjejících zemích, čímž se zcela převracejí přednostní účely. Tento stav ještě zhoršují nesnáze, jež nezřídka brání přímému převodu kapitálů určených na pomoc potřebným zemím. Je-li „rozvoj novým jménem pro mír“, pak válka a vojenské přípravy jsou nejzarputilejším nepřitelem všestranného rozvoje národů.

Tímto způsobem, v duchu zmíněného výroku Pavla VI. jsme vedeni k tomu, abychom znovu přezkoumali pojem rozvoje, který se jistě neshoduje s takovým, jenž se omezuje na uspokojování hmotných potřeb růstem bohatství a statků, aniž by se přitom věnovala pozornost utrpení většiny. Ze sobectví jednotlivců a národů se tak stává hlavní pohybovací síla. Výstižně to připomíná list sv. Jakuba, že právě „odtud vznikají války a boje. Jen z vašich špatných žádostí a ty pak používají v boji vaše údy; žene vás touha něco mít, ale vycházíte naprázdno.“

Naopak ve světě, kde by vládla péče o dobro veškerého lidstva, čili starostlivost o duchovní a hmotný rozvoj všech místo snahy o zisk, mír by byl možný jako plod dokonalejší spravedlnosti mezi lidmi.

Tento nový rys encykliky je stále platný a časový vzhledem k dnešní mentalitě, která je tak citlivá na vnitřní svazek mezi respektováním spravedlnosti a nastolením opravdového míru.

III. Pohled na současný svět

11. Základní učení encykliky „Pokrok národů“ vyvolalo ve své době velkou odezvu právě pro svou novost. Nelze říci, že tvárnost společnosti, ve které dnes žijeme, je stejná jako byla před 20 lety. Proto bych chtěl předestlat stručný výklad o některých rysech nynějšího světa a tím i prohloubit učení encykliky Pavla VI., stále ovšem z hlediska rozvoje národů.

12. První fakt, který třeba zdůraznit, je ten, že rozvoj je dosud živou nadějí, ale ta má dnes, jak se zdá, ještě velmi daleko ke svému uskutečnění.

V tomto ohledu si encyklika nedělala žádné iluze. Její způsob vyjadřování byl vážný a varovný, někdy až dramatický, omezoval se na zdůraznění závažnosti situace a všem vštěpoval do svědomí naléhavou povinnost přispívat k jejímu řešení. V oněch letech byl rozšířen určitý optimismus, že totiž bude možno bez mimořádného úsilí vyrovnat hospodářskou zaoštalost chudých národů, dát jim potřebné prostředky a pomáhat jim při postupné industrializaci.

V této historické spojitosti, kromě snah všech jednotlivých zemí, i Organizace spojených národů nakonec vyhlásila dvě desetiletí rozvoje. Na základě dvou- či vícestranných dohod byla zavedena některá opatření, jimiž se poskytovala pomoc mnoha národům, z nichž některé byly již delší dobu nezávislé, většina z nich však právě vznikala jako výsledek dekolonizačního procesu. Církev pak pokládala za svou povinnost prohlubovat problémy, jak je kladla nová situace a zamýšlela přitom podporovat svými náboženskými a lidskými podněty tyto snahy, aby jim tak dala „dušičku“ a účinnou pohybovací sílu.

Father Vitus in 1958

Father Vitus Buresh, 65, monk at St. Procopius

Father Vitus Buresh, 65, a Benedictine monk of St. Procopius Abbey and former librarian of Illinois Benedictine College, both in west suburban Lisle, died Saturday Oct. 8, 1988 in his room at the monastery.

A mass was said at 4 p.m. Tuesday Oct. 11, in the abbey's church, 5601 College Rd., Lisle. A wake will be held in the church at 7 p.m. Monday.

In 1983, Father Vitus was appointed abbey librarian and archivist and wrote the abbey's centennial history, „The Procopian Chronicle: St. Procopius Abbey, 1885-1985.“

Father Vitus was an „exceptionally talented wood carver“, said Abbot Hugh Anderson, his religious superior at the abbey. He carved a larger-than-life-size figure of St. Benedict from a section of a tree that fell on the abbey's grounds.

Father Vitus was a native of North Dakota. He was professed a monk of the abbey in 1944 and ordained a priest in 1949.

He graduated from St. Procopius College, the former name of Illinois Benedictine, where he earned a bachelor's degree in philosophy. He received a master's degree in library science in 1950 at the Catholic University of America in Washington, D.C.

He was then assigned as college librarian at Illinois Benedictine and also taught courses in English and library science.

Survivors include his parents, a sister and two brothers.

GIVE YOURSELF A RAISE

...with new competitive-rate

U.S. Savings Bonds ★

America's favorite way to save!

NINA SVOBODOVÁ

Dům u Božího oka

DOSLOV K ROMÁNU

Nina Svobodová –
autorka románu
„Dům u Božího oka“

V minulém čísle jsme ukončili otiskování románu katolické spisovatelky Niny Svobodové „Dům u Božího oka“, který se našim čtenářům tolik líbil. Již v roce 1925 vstupuje Nina Svobodová do literatury prvotinou, která je uveřejněna ve studentském časopisu. Po té i při svém zaměstnání pokračuje v práci literární. Uchvácení státní mocí v roce 1948 komunistickým režimem tuto její činnost přerušuje. Její romány a povídky nesmí být tištěny a tak duchovní poklad, uložený v jejím díle zůstává dodnes pouze v rukopisech - utajen národu. Dokonce tisk románu „Dům u Božího oka“, který jste nyní tak rádi četli a mnozí z vás se teprve tak seznámili s touto naší pozoruhodnou spisovatelkou, byl v roce 1948 po vydání zničen.

Od roku 1950 nastává smutné a těžké období života Niny Svobodové. Nepspravedlivé odsouzení a žalářování nese podle slov spoluvězeňkyň nadmíru statečně - a je i povzbudivou, morální oporou mnohým slabším. Teprve v únoru 1975 Nejvyšší soud potvrzuje její rehabilitaci. Ovšem poškozené

zdraví a čas uplynulý ve vězeňských celách jí již nikdo nenavrátí a nenahradí. Dnes tato ušlechtilá statečná žena žije nemocná v malém, skromném bytě uprostřed rodné, milované Prahy, kterou s takovou láskou ve svých dílech oslavuje.

Na přání našich čtenářů, jak jsme jí mnohým slíbili, se budeme v budoucnu snažit, získat další román Niny Svobodové k otiskování. Zatím Vás prosíme, aby za krásu, kterou jste byli při čtení „Domu u Božího oka“ obdarováni, vzpomněli jste si na Ninu Svobodovou upřímnou, vděčnou modlitbou. Za svou štědrost, s kterou z daru jí Bohem svěřeného po celý život tak bohatě rozdávala a za příklad statečného a pevného člověka, věrného Bohu a staletým národním tradicím si to od nás plně zaslouží.

Redakce

***

Abychom rod Svobodů, věrný vždy Bohu a národu, z kterého spisovatelka pochází přiblížili čtenářům - a který vysvětluje její pevný křesťanský a národní charakter, přetiskujeme ze sbírky Zdeňka Rotrekla „Skrytá tvář české literatury“ (nakladatelství Sixty-Eight Publishers, Toronto, Ont. 1987), kapitolu o Nině Svobodové.

Nina Svobodová

Původně zemanský rod Svobodů pocházel z okolí Litomyšle, odkud se stěhují do Černé Hory u Brna (okres Blansko). Tam žijí od 18. století. Antonín Svoboda se narodil v tomto městě roku 1838 a jeho syn, rovněž Antonín, roku 1863. Tento poslední Antonín Svoboda studuje zvěrolékařskou fakultu ve Vídni, účastní se za dramatických okolností politického života slovanského studentstva a musí v důsledku toho odejít do Curychu, kde studia dokončuje.

Po návratu do českých zemí dostává místo v Praze jako tržní komisař, zvěrolékař a znalec potravin (k tomu byl oprávněn zkouškou v Budapešti). Antonín Svoboda se žení v květnu 1901 s Antonií Novákovou, narozenou 5. června 1874. Jejím otci Matyáši Novákovi, dámskému krejčímu, je svěřeno mnoho funkcí ve veřejném životě; sám pocházel z Pardubicka.

Manželé Svobodovi mají dvě děti: Antonínu Malvínu, narozenou 16. června 1902 v Praze, a Luisu Marii, narozenou 30. března 1907, umírající 8. října 1972 v Praze.

Obecnou školu vychází Antonína Malvína u sv. Jiljí na Uhelném trhu v letech 1908-1913. Její učitelkou je nadšená esperantistka Julie Šupichová, ředitelkou školy Bohuslava Sokolová. Měšťanskou tříroční školu navštěvuje na stejném místě. Po zkouškách přechází na obchodní akademii v Resslově ulici a absoluuje ji v roce 1920. Rok působí v Živnostenské bance jako úřednice, pak v pražské Obchodní komoře. Při zaměstnání skládá učitelské státní zkoušky z angličtiny, itaštiny, francouzštiny a doplňuje si latinu.

V Obchodní komoře je zaměstnána jako překladatelka, korespondentka pro cizí jazyky, po roce 1945 je redaktorkou jejího tiskového oddělení a časopisu *Rozmach*. Po osvobození se stává poslankyní Zemského českého národního výboru za lidovou stranu, jejíž členkou je od roku 1931 (od roku 1946 do února 1948 byla místopředsedkyní lidoveckého krajského výboru Velké Prahy). Když je v únoru 1948 akčním výborem vyloučena, přechází do ústředí České katolické Charity. Zde působí jako redaktorka čtrnáctideníku Charity až do svého zatčení 23. prosince 1949.

Poprvé publikuje ve *Studentském časopisu*, pak od roku 1925 v *Národních listech* (báseň „Araukárie“). Od roku 1926 v *Lidových listech*, *Katolické ženě*, *Neděli* a ve všech časopisech, které vydávaly podniky Lidové strany ČAT. Občas přispívá do plzeňského *Českého deníku* a do nedělní přílohy *Venkova*. V roce 1934 vede měsíčník pro děti *Malý zpravodaj*, řídí kalendář *Československá žena* (1935) a v roce 1947 *Náš rok*. V letech 1945-1948 je členkou rady týdeníku *Československá žena*, od roku 1947 do února 1948 je také členkou rady týdeníku *Mono*.

Po roce 1945 přispívá do *Lidové demokracie* (Praha), a do *Národní obrody* (Brno). Úzce spolupracuje s olomouckou literární revuí *Archa*. To již vydala řadu knih: *Madonu bílých narcisů* (1930), *Duši fresek* (1933), prózu *Nesmrtelná láska* (1933), divadelní hru *Princezna* (1933), životopis *Andělský malíř Fra Giovanni Angelico z Fiesole* (edice Vitězové, Olomouc 1935), divadelní hru *Plamen milosrdenství* (Plzeň 1937), životopis sv. Václava *Vévoda české země* (1940) a novelu ze života Dante Alighierioho *Poutník čtyř svědků* (1940). Román *Světelný mrak* s tematikou života a díla florentského malíře, sochaře a architekta Andrey Orcagniho vychází dvakrát (1943 a 1947), rovněž legendy *Vykoupený čas* (1944 a 1946). Na žádost čtenářů píše romány na pokračování v časopisech jako *Studentka Stáňa*, *Dívka z knihovny* (1935) a *Voláme tě* (1939).

Pro Ninu Svobodovou, jak se latinizovalo její křestní jméno, byly významné tři cesty do Itálie

(1925, 1929, 1933), odrážející se literárně jak v *Duši fresek* — rukopis obdržel cenu z fondu Julia Zeyera a byl vydán naposled v Brně roku 1947 — tak ve *Světelném mraku* a v *Poutníku čtyř světů*. Její cesty do Polska (1927), Paříže a severní Francie (1931), do Bulharska a Cařihradu (1937), do Londýna, severní Anglie a Skotska (1946) se projevují spíše ve verších.

Z hlubokého katolického zázemí, jehož rodová kontinuita nikdy přerušena nebyla, čerpala Nina Svobodová již v mládí v životě celé patricijské rodiny. (Když byl její děd Matyáš Novák, člen rady města Prahy a rytíř řádu svatého Řehoře Velikého, kterého vyznamenání dostal za péči o pražskou chudinu, uváděn do Vatikánu, zaznívaly na jeho počest vždy zvony.) Ninu Svobodovou nazývali českou Gertrudou von le Fort, jiní (J. B. Čapek) nalézali v jejím díle souvislost s romány Jaroslava Durycha a Karla Schulze.

Předěl v jejím životě přichází v roce zatčení. V uměle vykonstruovaném veřejném procesu, údajně větvi napojené na Miladu Horákovou, je v Liberci ve dnech 18.-21. června 1950 odsouzena na patnáct let těžkého žaláře. Prochází věznicemi v Liberci, Pankráci v Praze, likvidační trestnicí v Mladé Boleslavi (1950-1951), rakovnickou šamotkou, odkud je 10. května 1960 propuštěna na tzv. první amnestii pro politické vězně s desetiletou podmínkou. 6. června 1961 je však znovu zatčena, v dalším uměle konstruovaném procesu v rámci křesťansko-demokratické strany (KDS, dr. Vojtěch Jandečka, ing. Cuhra a další) odsouzena na dva a půl roku a zároveň k dopykání čtyř a půl roku podmíněného propuštění, tedy celkem na sedm let. Znovu prochází známými věznicemi (Ruzyň, Pardubice, Ilava, Opava, Ostrov nad Ohří) a opětně je propuštěna na obvyklou podmínku 6. července 1967. Její poúnorové věznění trvá celkem šestnáct a půl roku! V rozhovoru „Zamřížovaný čas Niny Svobodové“ (*Lidová demokracie*, 18. června 1969) cituje pozdější prohlášení prokurátora dr. Barbaše a dělnického prokurátora Jandy, že byla odsouzena „na základě domněnky“. Z Ostrova nad Ohří je také v dubnu 1967 propuštěna Růžena Vacková po patnácti letech a třech měsících. Další rozhovor s Ninou Svobodovou uvádí týdeník *Rodina* (Praha 1969) v titulu „O svobodě“.

Po návratu z vězení přechází do starobního důchodu ve výši 190 korun, sníženého takto národním výborem; v současnosti její důchod činí 664 korun, ač má nárok na vyšší. Výrokem soudu v Liberci ze září 1974 je plně rehabilitována a Nejvyšší soud původní rehabilitaci dne 18. února 1975 potvrzuje s definitivní platností.

V rukopisech zůstává především *Podskalská romance* (druhý díl povídky *Dům u Božího oka*; první díl, vyšlý roku 1948, byl zničen), oratorium „Pražské jezulátko“, mariánské básně, sbírka povídek s pracovním názvem *Srdce a dílo*, *Pražské povídky* (pracovní název *V erbu tři věže*), *Pražské pověsti* a řada básní s tematikou náboženskou nebo motivy pražskými a hudebními. V rukopise dále ponechává rozhlasovou hru *Kameník Pavel*, divadelní hru *Příběh o královně Dagmar*, hru *Blahoslavená sestra* o vstupu Anežky Přemyslovny do kláštera a mnohé další. Vězeňská cenzura zničila její beletristické zpracování Dickensova života, určené dětem, a hru ze staré Číny s názvem *Byl jsem císař Li*.

Literární talent Niny Svobodové objevil Jan Voborský, který řídil roční kalendáře ČAT (uverejnil zde v letech 1926 prózu *Benátská legenda*). Přátelství navázala s Jiřím Karáskem ze Lvovic, se znalkyní Zeyerova díla Evou Jurčinovou, s Růžnou Vackovou a s ostatními spisovateli této orientace. Analytickou pozornost jejímu literárnímu dílu již věnoval Klub lidových akademiků filozofické fakulty Masarykovy univerzity v Brně (1947; dosud neuveřejněno).

VROUCNĚ VDĚČNÁ VZPOMÍNKA

1979
17. října
1988

Letošního 17. října tomu bude 9 let, co nám náhle odešel na věčnost můj drahý manžel a náš starostlivý otec, pan

CHARLES (KAREL) WALLA
z Berwynu.

Byl rodák z Chotusic u Čáslavi v Čechách a prožili jsme spolu 49 let vzájemnou úctou a láskou prohrátého společného života v dobrém i zlém. Dobrotivý Bůh nás vedl a chránil.

Proto tuto svou upřímnou vzpomínku devátého výročí úmrtí mého manžela spojuji i s vděčným díkem Kristu Pánu za to, že naše životní cesty spojil.

Děkuji všem, kdo si na něho v tiché modlitbě vzpomenu se mnou.

Milující manželka FRANCES s rodinou.

Prosíme
oznamte nám včas
změnu své adresy

Pravidelné české bohoslužby jsou každou sobotu
v 6:15 hod. večer v kostele Panny Marie Svatohorské
v Ciceru. IL. - 2414 S. 61st. Ave.

Věřící v Československu se domáhají svých práv

(Dokončení ze str. 1)

klasická formule, že politika se zabývá vším, co sleduje blaho občanů? Domnívám se, že ústavou, jakož i mezinárodními úmluvami zaručená svoboda svědomí a náboženského vyznání je též politikum. V případě, jestliže stávající vztah církve a státu je neuspokojivý pro ty, jimž právo na omezování náboženské aktivity je upíráno, pak domáhání se tohoto práva stává se logicky politickou záležitostí. Pročítám-li bedlivě již po několikáté list pana kardinála, pak marně hledám formulaci, které zasluhují toto ocenění a odsouzení Matěje Lúčana. Spíše mne zaujala věta pana kardinála, že jeho četná podání odpovědným státním a stranickým činitelům a to již od roku 1980, zůstávají bez odpovědi. Copak si mohou tak neodpovědně a přezíravě počínat tyto orgány přes ustanovení článku 29 ústavy a vyhlášky č. 150/58 úředního listu? Domnívám se, že pan kardinál dostatečně vysvětlil původ petice o docílení zásadního obratu ve vztahu státu a církve a jejího smyslu v širších historických souvislostech. Petici podepřelo svým podpisem přes půl milionu občanů, kteří petici podepisují i za svoje rodiny. V tom případě petici podpořilo několik milionů občanů. Nebo vláda považuje za nátlak, že petici podepsali i křesťané jiných denominací a v nejednom případě členové KSČ nebo skutečnost, že dopis byl dán na vědomí papeži Janu Pavlu II. a všem ordinariátům ČSSR? Plně souhlasím s kardinálovým oceněním 40 let státní církevní politiky, neboť i já a moje rodina patří mezi ty, kteří byli pro svou věrnost církvi a náboženským hodnotám postiženi represí a šikanováním. Osobně jsem byl v roce 1951 odsouzen státním soudem v Praze, k 15 letům vězení, jako pomahač zrádné hierarchie a vatikánský špión. Z 11 osob žalovaných v tomto procesu

mělo 7 návrh na absolutní trest. Mezi nimi i já. Tato kádrová skvrna přes výmaz z trestu, působí až do dnešních dnů, neboť v roce 1979 byl mě odebrán pas a žádost o jeho vydání po dvakrát zamítnuta, jakož i následné odvolání. Odůvodnění rozhodnutí vždy v obecných pojmech. Je přece známo, že taková kádrová skvrna postihovala děti až vnuky těch občanů, kteří byli v 50. letech odsouzeni pro tzv. protistátní činnost. K doplnění uvádím, že od svého návratu z vězení v roce 1960 jsem byl i několikrát za rok předvoláván na StB, kdy výslech se vždy týkal církevních otázek. Snažím se zapomenout, že jsem byl přítom přemlouván ke spolupráci. V roce 1960, tedy krátce po svém návratu z vězení, jsem své odmítnutí spolupráce odůvodnil písemně a to přesto, že mě bylo řečeno, že na kladném výsledku má osobní zájem tehdejší ministr vnitra Rudolf Barák, jehož jste v této funkci, pane ministerský předsedo, vystřídal.

Čs. katolíci jsou ochotni přinášet oběti...

Či jsou snad za konfrontační a nátlakové prvky dopisu považovány věty: „Katolíci jsou si vědomi svých práv a budou je nadále požadovat a jsou odhodláni přinášet oběti“, nebo „žádáme změnu postoje státu k církvi, nechceme jít cestou konfrontace ale dialogu“, či „jsme ochotni odpouštět minulá bezpráví“? Zpráva ČTK byla nadepsána „Pro věcný dialog“. Jak můžeme však toto ujištění brát vážně, když doposud jsme zažili jen monolog ze strany státních orgánů. Copak známkou dobré vůle a upřímnosti je skutečnost, že mnohý tzv. dialog je veden v úřadovnách bezpečnosti? Jestliže dialog - proč není veden z řádnými a orpávněnými představiteli církve? Konkrétně s kardinálem Tomáškem jehož bezspornou autoritu věřící lid uznává a ctí. Nepokládám tento požadavek za konfrontační nebo nátlakový, i když všechna

jeho podání odpovědným místům, v období 1980-86, celkem sedm, zůstávají bez odpovědi. Proč je možné, že ve spřátelených zemích, jako v SSSR, se nevyhýbá problematice vztahu církve a státu sám generální tajemník komunistické strany Michail Gorbačov, když se nedávno sešel se zástupci pravoslavné církve s patriarchou Pimenem v čele a 13.6. přijal vatikánského státního sekretáře kardinála Casaroliho, u příležitosti oslav tisícího výročí křtu Ruska? Nebo již několikrát setkání generála Jaruzelského s polským primasem kardinálem Glempem, v poslední době pak mad'arského primase kardinála Paskaje s ministerským předsedou Károlym Groszem, nyní prvním tajemníkem strany, funkcionářem mad'arské dělnické strany. Pro půl milionů pod petici podepsaných občanů takové setkání Vaše či prezidenta republiky nebo prvního tajemníka KSČ s kardinálem Tomáškem, bude věrohodným signálem, že už až nudné řeči o přestavbě a demokratizaci jsou míněny vážně s vyhlídkou na reálné řešení stávajících obtíží nejen v ekonomice a jiných oblastech, nýbrž i na poli vztahu státu a církve. Přestavba se neuskuteční lavinou slov, frází a usnesení, nýbrž jen a výhradně činy. Je nereálné očekávat že těchto činů je schopno totéž vedení, které od roku 1969 způsobilo dnešní neutěšený stav společnosti, kdy nastal čas, aby odešlo ze scény dříve než přivede naši společnost do bezvýhodné situace. Nejlepší obrana je útok. A proto Matěj Lúčan - proč mluví za Vás, když dopis byl adresován Vám? - oznamuje odmítnutí dopisu vládou pro jeho konfrontační platformu a nekorektní postup. Není mi jasné, co se míní tvrzením o podzemní církvi, kterou ve skutečnosti jsou miliony křesťanů, odpočívajících na našich hřbitvech.

Věřící za nelegální struktury církve považují vládou podporované a dotované, s úkolem

rozbíjet církevní jednotu, kněžské sdružení Pacem in Terris, jehož protagonisté nedbají Kristových slov, že nelze sloužit dvěma pánům, Bohu a mamonu. Proti ostatním občanům jsem měl tu výhodu, že jsem mohl dopis kardinála Tomáška přečíst a prostudovat, takže zprávu ČTK nemusím brát vážně. Cožpak všichni občané v období perestrojky, rozšiřování demokracie a glasnosti, nemají nárok na pravdivé a seriózní informace? Budou-li si tak naše sdělovací prostředky počínat, pak se nemusíme obávat „štvavých západních vys-

šláček“ a mají se pohoršovat nad dezinformačním, neuctivým a pohrdavým přístupem vlády k dopisu 89letého kardinála, ctihodného kmeta a neohroženého pastýře svěženého stáda?

Pane ministerský předsedo, prohlašuji, že do doby Vaší odpovědi na můj dopis neposkytnu kromě kardinála Tomáška jeho obsah ani tzv. nelegálním církevním strukturám ani „štvavým západním sdělovacím prostředkům“. Obdobně jako náš Otec kardinál i já Vám vyprošuji pokoj a dobro od Boha, Otce všech lidí.

Neuvěřitelné!

(Dokončení ze str. 12)

magazinů či ukázky nejnovějších druhů plavacích úborů, nýbrž vyložené nahotiny, znázorňující nepřírozené soulož a skupinový sex, nutně člověka degradující. A nejen studenti si libují v pornografii, ale také některé studentky si zdobí zdi a dveře svých pokojů obrázky a fotografiemi nahých mužů a chlapců, a přitom prý „sní o manželství, mateřství a rodině.“

Mimomanželský pohlavní styk je samozřejmě součástí života v ložnicích univerzitních studentů. Podle nejnovějších statistik asi 85 % všech univerzitních studentů je „pohlavně činných“ tímto způsobem si navzájem vyměňují partnery a partnerky. K usnadnění této „liberální a pokrokové“ praxe si studenti vycházejí ochotně vstříc; ujednávají si například se svými společníky, že chtějí „sami užívat“ jednu noc místnost a podruhé ji zase postoupí druhému. Jiní zase různými znameními - například vázankou na klíče nebo převráceným informačním štítkem - dají svému společníku na vědomí, že nemá rušit „party“, která se právě uvnitř koná. Někteří se ani nestarají o takové formality; můžete sedět i svého stolku a studovat, zatímco vedle v posteli leží váš společník se svou nahodilou „přítelkyní“.

Myslíte, že snad přeháníme? Sduovat-li jste na některé velké státní univerzity, nebo i na menší koleji, víte, že to je čiročirá pravda, a že neběží jen o některé izolované případy, nýbrž že se tak děje ve veřejných univerzitách všude po celé zemi.

Dnes je ve studentských domech u nás i v cizině obudně

Buy U.S. Savings Bonds

protikřesťanské prostředí; něco podobného existuje sotva jinde v naší společnosti. Ve třídě to není lepší. Učitelé ztotožňují a zesměšňují to, čemu věří studenti a studentky, vychovaní v katolické či některé křesťanské víře. Na kampu se je na naše mladé lidi naléháno, aby zapomněli na „staré zvyky a cesty“, aby zapomněli na to, čemu je naučili jejich rodiče, jejich farní škola, jejich kněží, řeholní sestry či pastoři. Říká se jim: „Jen zkus tohle! Nyní zase zkus tohle! Zkus jen trošku této omamné drogy! Co váháš? Nebud' přece blbec a tak bojácny! Jen s chutí do toho!“

Tak mnozí, jinak dobře vychovaní mladí lidé - protestanté i katolíci - nakonec ustoupí před tímto nátlakem zkaženého kolejniho prostředí a dají se na zcestí. Statistika nám to jasně ukazuje. Je tragické, jak často naši mladí lidé kapitulují a nechají se zatáhnout do dnes panující kolejni atmosféry, hledající jen požitky a rozkoše jako hlavní cíl lidského života... - Jen počkejme, až zestárnou a budou ode všech ve svých nemocích opuštěni - sestárnou-li vůbec. Studenti, kteří mají být elitou národa - se takovouto „přípravou“ na odpovědný život sami už zažívají pochovávají.

MAIL ORDER NOVINKA

Přímý import z Československa. Krásná chodská keramika, skleněné vánoční ozdoby a ručně malované kraslice (také husí)

Napište si na lístku o katalog s ceníkem. Nakupujte poštou J.KETTNER ENTERPRISES 27 W. 209 Chartwell Dr. Winfield, IL 60190

NESEM VÁM NOVINY!!!

For Christmas enjoyment & gifts - lovely cassette of Czech Christmas carols & hymns. Also available is polka & waltz classic favorites cassette. Lyrics included - 17 songs on each 40-min. tape. Price: \$8.50 plus \$1.50 shipping per tape.

Write: East Bernard Czech Singers, c/o Martha Viktorin, Rt. 2, Box 224, East Bernard, TX 77435. Specify „Christmas“ or „Classic“.

ČISTÍM KOBERCÉ:
Shampoo & steam
Free estimate
& deodorizing
1 SQ Foot 16-20¢
Love seat \$20
Chair \$10
Volejte CHRIS
863 - 4113
Cicero

VOICE OF THE NATION

RUSSIAN-BORN SOCIOLOGIST DOUBTS SUCCESS FOR GORBYS

Carbondale, IL. - While last week's surprise shake-up in the Kremlin swept away many internal obstacles, future opposition to Soviet leader Mikhail Gorbachov's proposed reforms may come from those he hopes to help, says a Russian-born sociologist at Southern Illinois University-Carbondale.

"There is a certain grumbling going on among the rank and file," said Dmitri N. Shalin, who emigrated from the Soviet Union in 1975 and won American citizenship in 1981. "So far, they see aggravations and very little beneficial changes. They have to work harder than before, they face unemployment, they have little to buy in the stores, the lines are longer and there is no vodka."

In just three days, Gorbachov promoted his friends to key government posts, pushed out his adversaries and emerged as president of the Soviet Union's nominal parliament.

The move may help him push through his reforms more quickly, especially if the parliament becomes a more powerful force in policy making as predicted. But it has also evoked comparisons with the political style of the pre-reform era.

Shalin, however, sees it as a sign of desperation and anxiety in the Soviet leader. He thinks mounting popular frustration with economic conditions - evident during recent trips through the country - forced Gorbachov's hand.

"He got the message that he might not have the good will of the people much longer," Shalin said. "He realized he needed to move faster if he wanted to maintain the momentum and not have people turn against

him."

While it would seem that the Kremlin restructuring has consolidated Gorbachov's power, Shalin said only results will give weight to that appearance.

"People will not judge his success or failure by a unanimous vote (in the parliament) but by whether there's more food to eat - whether life is getting better," Shalin said.

A need for quick results lies behind Gorbachov's new emphasis on agricultural rather than industrial reform, Shalin said. Gorbachov had started with industry because of its traditional role as Soviet showpiece. But efforts to introduce elements of the free enterprise system have met with limited success.

"Soviet just don't know how to conduct private enterprises," Shalin said. "In China, there are still people alive who remember how it was before the revolution, but in Russia we have had three generations since the revolution."

Although Gorbachov named his main political rival as head of agriculture, the position is not a promotion, Shalin said. While Gorbachov bowed to appearances in keeping the former head of ideology as a Politburo member, agriculture - despite its role in reform plans - is not a plum job.

"Gorbachov doesn't purge his opponents - he just gives them another assignment," Shalin said.

According to Shalin, the new agriculture chief, Yegor K. Ligachev, has a reputation for strength, firmness, leadership and energy - all qualities he may bring to his new position.

"Whether he will do so, no one knows, but he's been given the chance to redeem himself,"

Shalin said. "I think he's on the way out unless he would be able to regroup with his conservative colleagues and take over the reins. This is an interim measure - and a sign of compromise."

Shalin said only measurable changes in the economic lives of Soviet citizens could determine the success of Gorbachov's power play - and Shalin is not sure Gorbachov has the time to achieve those changes.

"What Gorbachov is trying to accomplish is to combine the best of socialism with the best of capitalism," Shalin said. "In the short run, at least, he's bound to be saddled with the worst of both. I certainly wouldn't bet on his emerging in the end victorious. The weight of history is against him."

DEPARTMENT ON AGING AND DISABILITY TO HOLD CAUCUS FOR THE ELDERLY

The Southwest side senior citizens' monthly caucus, sponsored by the City of Chicago Department on Aging and Disability (DAD) will be held on Friday, October 14, 1988, from 9:30 A.M. to 11:30 A.M. at the Southwest Regional Center for the Elderly and Disabled, 6117 S. Kedzie Avenue.

Two representatives of the Chicago Transit Authority (CTA) will speak on security measures being taken on behalf of the public, and on changes in services and schedules.

A report on council activities will be given by Frank Kuerbs, the Southwest Service Area Representative to the Chicago Advisory Council on Aging. There will be a question and answer period and announcements from senior citizens' groups and clubs will be heard.

Members of senior citizens' groups and clubs in the area bounded by 26th Street on the north, the city limits on the south, Stewart Avenue on the east, and the city limits on the west are invited to attend the caucus. Coffee and rolls will be served.

Mr. Luke Fitzgerald, director of the Southwest regional area, will preside.

For information call 476 - 8700, or TDD 744 - 0323, Telecommunication Device for the Deaf.

DAD is the City of Chicago agency serving the elderly and persons with disabilities.

HARTIGAN ANNOUNCES COMPREHENSIVE CLEAN-UP OF WAUKEGAN HARBOR

Chicago, IL. - October 7, 1988 - Illinois Attorney General Neil F. Hartigan said one of the oldest and most severe pollution sites in the state will be cleaned up at no cost to Illinois taxpayers under a consent decree worked out by Hartigan and other state and Federal authorities.

More than a million pounds of toxic chemical deposits that began accumulating in and near Waukegan Harbor a quarter of a century ago will be removed, treated, safely stored, and monitored under the terms of the court-ordered consent decree.

The problem began around 1961, when leaks developed in hydraulic systems at Outboard Marine Corporation's Waukegan plant for manufacturing outboard motors and motor parts. From then until the early 1970s, the leaking caused hydraulic fluids containing toxic PCBs to enter the plant's wastewaters. Wastewaters were discharged from the plant into Waukegan Harbor, which is a part of Lake Michigan, and onto OMC's property.

Hartigan and attorneys for the United States Environmental Protection Agency (USEPA) today filed lawsuits in U.S. District Court and lodged the proposed consent decree, which requires OMC to pay for and complete all necessary remedial work at an estimated cost of \$20 million. A 30-day public comment period is now planned before final court approval.

Hartigan joined USEPA Region 5 Director Val Adamkus at a press conference in Region V District Headquarters in Chicago.

"My office, the Illinois Environmental Protection Agency, and federal authorities have wrestled with this problem for more than a decade," Hartigan said.

"The case has been repeatedly tied up in appellate courts and the U.S. Supreme Court. The extend of the pollu-

tion and the legal complexities involved, including questions of state and federal jurisdiction, have made progress very difficult.

"After years of intensive negotiations, today we have an enormous victory - for the well-being and safety our citizens, for our natural resources, and for Illinois taxpayers."

Hartigan pointed out that a 1984 proposal for clean-up under the federal Superfund program would have cost Illinois taxpayers more than \$2 million as the state's share, in addition to the considerable cost of monitoring on a continuing basis.

"The Illinois Environmental Protection Agency submitted another clean-up proposal in 1985," Hartigan said.

"The method IEPA proposed would have cost Illinois from \$6 to \$9 million, and the court status of the case at that time made it highly unlikely that Illinois could ever recover the funds. Worse yet, the proposal called for only partial clean-up.

"I told the IEPA this proposal was unacceptable and that we had to work harder for a fair and responsible solution.

We have worked harder, and we have reached that solution. Under today's proposed order, OMC must perform a complete clean-up and pay the entire cost, including all related costs such as monitoring and testing.

"The cost of cleaning up hazardous waste sites should be paid by the responsible parties. This is fair to taxpayers, and it also saves limited state funds for other important purposes - including taking care of environmental problems for which responsible parties may be difficult to identify."

The deposits that will be cleaned up and treated contain polychlorinated biphenyls, known as PCBs. Studies have indicated that long-term exposure to high levels of PCBs in humans can lead to liver and skin disorders and may cause cancer. It has been estimated that there are over 700,000 pounds of PCBs on OMC property and approximately 300,000 pounds of PCBs in Waukegan Harbor.

OMC's Waukegan plant is located near the intersection of Grand Avenue and Sheridan Road on the west shore of Lake Michigan, about 37 miles north of Chicago and 10 miles south of the Wisconsin border.

MEALMAKERS

6714 W. Cermak Berwyn

"Only Mama Cooks Better"

Fully Cooked Meals

We Cater To Parties

- Dumplings
- Sausages
- Roast Duck
- Bakery Goods
- Roast Pork
- Jaternice
- Breaded Pork Tenderloin
- Beef With Speciality Gravies
- And Lots More Fine Foods

10% Off Any Purchase With This Coupon

Delivery Service 484-2711 Why Cook? Call Us